

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**BEZPEČNOSTNÍ ASPEKTY NELEGÁLNÍ
MIGRACE DO EVROPSKÉ UNIE**

Autor práce: Adam Panoš, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Adam Panoš, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Bezpečnostní aspekty nelegální migrace do Evropské unie

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Safety aspects of illegal migration to the European Union

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2020

Cíl bakalářské práce: Analýza příčin nelegální migrace a její bezpečnostní aspekty pro země Evropské unie. Se zaměřením na vytváření no-go zón a islámskou radikalizaci ve vybraných zemích EU. Opatření vůči nelegální migraci ze strany Evropské unie a opatření vůči sílící islámské radikalizaci.

Student: ADAM PANOŠ, DiS.	9.11.2020 datum	podpis
Vedoucí práce: DOC. ING. DR. ŠTEFAN DANICS, PH.D.	9.11.2020 datum	podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	23.11.20 datum	podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	1.12.20 datum	podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1.12.20 datum	podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Mé velké poděkování patří vedoucímu bakalářské práce panu doc. Ing. Dr. Štefanu Danicsovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky, vstřícný přístup a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

PANOŠ, A., *Bezpečnostní aspekty nelegální migrace do Evropské unie: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2021. 79 s. Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: Evropská unie, nelegální, migranti, civilizace, bezpečnost

Bakalářská práce objasňuje bezpečnostní aspekty spojené s nelegální migrací do Evropské unie. V rámci teoretické části práce autor vymezuje základní pojmy: migraci, legální a ilegální migraci, včetně příčin migrace. Dále v práci autor analyzuje hrozby a rizika, která jsou spojená s nelegální migrací do Evropské unie, zejména pak neúspěšnou integraci, problémy s repatriací, ale i nebezpečné islamistické projevy. V tomto ohledu autor upozorňuje na nebezpečí, která pramení z masové nelegální migrace pro Evropskou unii i do budoucna. V rámci praktické části autor provedl empirické šetření formou čtyř strukturovaných rozhovorů s respondenty, kteří mají s danou problematikou osobní a pracovní zkušenosti. Zároveň autor provedl kvantitativní průzkum za použití dotazníkové šetření o celkovém počtu 200 nahodilých respondentů z široké veřejnosti. Dotazníky jsou vytvořeny na portále www.survio.cz a šířeny byly prostřednictvím sociálních sítí, jejichž výsledky jsou prezentovány a vyhodnoceny v práci, včetně grafické prezentace.

ABSTRACT

PANOŠ, A., *Safety aspects of illegal migration to the European Union: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2021. 79 p. Supervisor: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Key words: European Union, illegal, migrants, civilization, safety

The Bachelor Thesis purpose is to investigate the security aspects of illegal immigration in the European Union. In the theoretical part, the key terms are defined: migration, legal and illegal migration, the causes of migration. Author then analyses the threats and risks of illegal immigration in the EU countries and deals with the effects of failed integration, repatriation problems and the danger of radical Islamism. Also an overview of the future problems of massive illegal immigration in the EU is provided. The empirical part of this study is based on four structured interviews and a quantitative survey research in which 200 respondents took part. The interviews were conducted with people who are engaged in immigration issues on both a professional and personal level. The online survey was created at www.survio.cz and was distributed to the randomly selected respondents through the social networks. The results are considered and presented in this study as well as their graphical representations are being presented.

OBSAH

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika Bakalářské práce.....	12
2 Historie imigrace na území evropské unie.....	14
2.1 Příklad nenevropských imigrantů do Evropy.....	14
2.2 Imigrace ve 21. století.....	15
2.3 Imigrace z islámských zemí.....	17
3 Demografický, ekonomický a kulturní kontext imigrace.....	18
3.1 Imigrace v kontextu populačního vývoje.....	19
3.2 Rozsah islámské imigrace na území Evropské unie.....	20
3.3 Civilizační a kulturní kontext imigrace.....	22
4 Nelegální migrace do Evropské unie v současnosti.....	24
5 Příčiny a řešení nelegální migrace.....	27
5.1 Příčiny nelegální imigrace.....	27
5.2 Řešení nelegální imigrace.....	28
5.3 Azylový systém.....	28
5.4 Agentura Frontex.....	30
6 Bezpečnostní aspekty nelegální migrace do Evropské unie.....	32
6.1 Obecný úvod do problematiky nelegální migrace jako bezpečnostní hrozby.....	34
6.2 Terorismus a náboženská radikalizace jako bezpečnostní hrozba související s nelegální migrací.....	38
6.3 Nakažlivé choroby jako bezpečnostní hrozba související s nelegální migrací.....	39
6.4 Kriminalita jako bezpečnostní hrozba související s nelegální migrací.....	40
6.5 Nelegální migrace jako bezpečnostní hrozba z pohledu České republiky.....	42
Praktická část – empirické šetření.....	45
Dotazník.....	46
Řízené rozhovory.....	59
Závěr.....	67
Seznam literatury.....	69
Elektronické zdroje.....	71

Seznam grafů.....	75
Seznam příloh.....	76
Příloha č. 1	76
Příloha č. 2	79

ÚVOD

Tématem této práce je problematika nelegální migrace směřující na území Evropské unie, což je problematika obtížně uchopitelná již jen z toho důvodu, že přesně nevíme, jaký rozsah nelegální imigrace má. Nelegální imigrace však představuje pouze součást obecných migračních procesů – lze ji chápat jako jejich specifický doplněk – takže většinu závěrů platných pro imigraci legální lze vztáhnout i na imigraci nelegální. Jedná se přitom o téma aktuální, nikoli však zcela nové.

Vyspělejší část Evropy – reprezentovaná Evropskou unií – představuje společně se Severní Amerikou globálně nejvýznamnější cíl světových migračních proudů, a to již od poloviny minulého století. V současné době však imigrace na území Evropské unie dosahuje takové intenzity, že se bez nadsázky stává jedním z faktorů, které rozhodnou o budoucnosti západní evropské civilizace. V podstatě ve všech členských státech Evropské unie v důsledku dlouhodobě nízké porodnosti pomalu klesá počet domácího obyvatelstva, zatímco počet neevropského obyvatelstva se zvyšuje nejen příchodem dalších přistěhovalců, ale i jejich vyšší porodností. V případě pokračování těchto trendů se v některých vyspělejších státech Evropské unie může stát domácí obyvatelstvo menšinou někdy během druhé poloviny tohoto století.

Obavy, které v Evropské unii ve vztahu k imigraci rezonují, se převážně týkají imigrace z islámských zemí a poukazují nejen na nebezpečí terorismu nebo zvýšené kriminality, ale také rizika vyplývající z neochoty značné části muslimských imigrantů integrovat se do evropských společností a respektovat jejich zvyklosti.

Samuel Huntington v této souvislosti již na přelomu století konstatoval, že asi dvě třetiny přistěhovalců, kteří míří do vyspělých členských států Evropské unie, tvoří lidé ze zemí s islámskou kulturou. Již ve své době poukazoval na to, že imigranti se vyznačují vyšší porodností a v budoucnosti budou tvořit značnou část – spíše však většinu – populačního růstu západních společností. Rovněž varoval před tím, že muslimové se neintegrují do společností hostitelských evropských zemí a vykazují jen

málo známek toho, že by tak někdy vůbec chtěli učinit.¹ Současné problémy týkající se imigrace tedy byly předjímány již před dvaceti lety.

Ostatně i Giovanni Sartori si již v roce 2005 položil následující otázku, která opět zní aktuálně, přičemž odpověď, kterou formuloval, je znepokojivá. „Do jaké míry může pluralitní společnost přijímat přistěhovalce, kteří odmítají její principy, aniž by se sama dezintegrovala? Otázku můžeme i obrátit: Jak lze integrovat přistěhovalce, imigranta lišícího se etnickým původem, kulturou i vyznáním? Na to odpovídám, že ho lze integrovat jen obtížně a špatně, nebo ho dokonce nelze integrovat vůbec, čelíme-li tomuto závažnému problému s lehkomyšlností (nevím, do jaké míry nevědomou či nezodpovědnou), která je vlastní úřadujícím politikům.“²

Historické poučení, které by si z reflexe západoevropského vývoje měla vyvodit Česká republika, např. Radko Hokovský formulovat následující apel: „Česká republika by neměla opakovat chyby některých západních států s početnou muslimskou menšinou. Liberální demokracie se musí umět bránit.“³

Otázka imigrace – legální i nelegální – je pravděpodobně jednou z otázek, které rozhodnou o budoucnosti Evropy. Právě z tohoto důvodu byla jako téma předložené práce zvolena problematika nelegální imigrace na území Evropské unie. Jejím cílem je odpovědět na otázku, jaké jsou hlavní příčiny nelegální imigrace do Evropské unie a jakými způsoby – a s jakými výsledky – je Evropskou unií řešena.

Ambicí práce je představit problematiku nelegální migrace v širším kontextu, než například pouze jako bezpečnostní, či ekonomickou hrozbu. Účelem je definovat různé kontexty nelegální migrace, které vychází jak z historického vývoje migrace, tak i z dnešního stavu, kdy se nelegální migrace stává velmi diskutovaným problémem, zejména v souvislosti s bezpečnostními hrozbami. Nelegální migraci je však nutné chápat jako komplexní celek. Pouhé zaměření se na jeden z dílčích problémů může vést k získání zkreslených závěrů. I z tohoto důvodu se obsah této práce orientuje na různé

¹ HUNTINGTON, P. S. *Střet civilizací. Boj kultur a proměna světového řádu*. Praha: Rybka Publishers, 2001, s. 234-236. ISBN 978-80-861-8249-0.

² SARTORI, G. *Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci. Esej o multietnické společnosti*. Praha: Dokořán, 2011, s. 10. ISBN 978-80-7363-380-6.

³ EVROPSKÉ hodnoty. *Studie: Extremistické postoje jsou mezi muslimy v Evropě široce rozšířené. Jsou proto náchylnější k radikalizaci*. (online) Evropské hodnoty, 26. 05. 2016. Dostupné z WWW: http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/05/TZ_studie_extremismus.pdf. Citováno dne 05. 02. 2021.

faktory a souvislosti nelegální migrace, aby čtenář získal celkovou představu o tomto fenoménu.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem práce je odpovědět na otázku, jaké jsou hlavní příčiny nelegální migrace do Evropské unie a jakými způsoby – a s jakými výsledky – je Evropskou unií řešena?

Za účelem získání odpovědi na tuto otázku, resp. za účelem splnění cíle práce, je využito metody deskripce odborných zdrojů, analýzy a syntézy primárních dat.

Deskripce odborných zdrojů využívá dostupné zdroje, které řeší téma nelegální migrace do Evropské unie, tj. zejména odborné články, odborné publikace, ale také empirické studie, či různá vyjádření politických aj. představitelů k tématu nelegální migrace. Cílem deskripce odborných zdrojů bylo představit základní přehled o problematice migrace nejen z aktuálního, ale také z historického kontextu, včetně demografického, ekonomického, kulturního, bezpečnostního kontextu. Na základě tohoto kontextu je pak v rámci deskripce odborných zdrojů věnována pozornost i příčinám a řešením nelegální migrace v dnešní době.

V druhé části této práce byly zrealizovány kvalitativní strukturované rozhovory se zástupcem Policie České republiky, studentem a s ženou s malými dětmi. Účelem kvalitativního dotazování je získat zpětnou vazbu na vnímání migrace v České republice od osob, které s touto mají nebo by mohli mít nějakou zkušenost. K rozhovorům došlo v termínu od 22.03.2021 do 26.03.2021. Rozhovory jsou vyhodnocené prostřednictvím vlastního shrnutí odpovědí.

Analýza a syntéza využívá informace, které se podařilo získat prostřednictvím primárního sběru dat. Tento proběhl v termínu od 14. 03. 2021 do 21. 03. 2021 prostřednictvím metody elektronického dotazníku. Získaná data jsou následně předmětem analýzy prostřednictvím zhodnocení absolutních a relativních četností na uzavřené otázky. Kvantitativní forma sběru dat je následně ještě doplněna o vlastní komentář k výsledkům.

Součástí analýzy dat z kvantitativního dotazníkového šetření je také potvrzení či vyvrácení těchto prognóz:

- Veřejnost v České republice považuje řešení nelegální migrace ze strany Evropské unie za neúspěch.
- Nelegální migrace z muslimských zemí představuje dle veřejnosti v České republice větší bezpečnostní hrozbu, než z jiných zemí (než muslimských).
- Veřejnost v České republice se cítí ohrožena nelegální migrací do Evropské unie.

Syntéza veškerých sekundárních a primárních informací pak odpovídá na definovanou otázku, aby mohlo dojít ke splnění cíle práce.

2 HISTORIE IMIGRACE NA ÚZEMÍ EVROPSKÉ UNIE

Již od konce patnáctého století – od zahájení éry zámořských objevů – byla Evropa kontinentem, který vysílal migranty do světa. Evropané se stěhovali do Severní a Jižní Ameriky, později i na území dnešní Jihoafrické republiky, ale také Sibíře a od devatenáctého století i Austrálie, Nového Zélandu a v menší míře i do jiných regionů či oblastí mimoevropského světa. Ovšem již před první světovou válkou se ty ekonomicky nejvyspělejší státy Evropy – Velká Británie, Německo a Francie – staly cílovými zeměmi imigrace, která však na jejich území směřovala většinou z jiných evropských států. Teprve během druhé poloviny dvacátého století, v souvislosti s ekonomickým rozvojem, se vyspělá část Evropy stávala stále častěji cílem pro imigraci neevropskou, často přicházející z bývalých kolonií.⁴

2.1 Příchod neevropských imigrantů do Evropy

Jan Keller upřesňuje, že první generace neevropských imigrantů přicházela v době ekonomického rozmachu a rozvoje průmyslu, který potřeboval velké množství pracovních sil. Imigranti snadno získávali práci a jejím prostřednictvím se relativně rychle integrovali do společností příslušných evropských států. Často však přicházeli s celými rodinami a jejich potomky postihl již jiný osud. Ekonomická krize vyvolaná tzv. ropnými šoky během sedmdesátých let minulého století a především intenzivnější globalizace způsobily, že značná část průmyslové produkce – vyžadující jen nepříliš kvalifikovanou pracovní sílu – se přesunula do nově industrializovaných zemí mimo Evropu a potřeba pracovních sil v průmyslu se snížila, mnozí imigranti tak přišli o práci a jejich potomci ztratili perspektivu na postup v rámci socioekonomického žebříčku. Nedokázali se integrovat, nedokázali se sžít s evropskou zemí, ve které se již narodili, a značná část z nich začala hledat svou identitu v radikálním islámu.⁵ Na tomto místě je však nutné položit otázku, nakolik se na nezdařené integraci značné části imigrantů, hlavně muslimských, podepsal evropský sociální stát.

⁴ BADE, K. *Evropa v pohybu. Evropské migrace dvou staletí*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. ISBN 978-80-7106-559-5.

⁵ KELLER, J. *Evropské rozpory ve světle migrace*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2017. s. 87-98. ISBN 978-80-7419-249-4.

Richard Baldwin a Charles Wyplosz shrnují, že velkolepý růst ekonomik států Evropského hospodářského společenství v průběhu padesátých až sedmdesátých let minulého století s sebou přinesl plnou zaměstnanost. Západoevropské a severoevropské ekonomiky potřebovaly pracovní sílu, což vyústilo ve stále masivnější imigraci. Jižní Evropa a Turecko byly až do poloviny sedmdesátých let minulého století hlavními zdrojovými zeměmi migrace. Od osmdesátých let minulého století nastalo zintenzivnění imigrace, která do zemí Evropského hospodářského společenství stále častěji přiváděla neevropské imigranty, hlavně z Turecka a severní Afriky, a po roce 1989 také ze států střední, jihovýchodní a východní Evropy. Možnosti stěhovat se za prací na území tzv. starých členských států Evropské unie se pro občany postkomunistických zemí rozšířily po roce 2004, kdy osm z nich vstoupilo do Evropské unie. Přesto 70 % zahraničních pracovníků v Evropské unii na počátku tohoto století pocházelo z tzv. třetích zemí, tedy ze států mimo Evropskou unii.⁶

2.2 Imigrace ve 21. století

Hana Kunešová a Eva Cihelková k výše uvedenému doplňují, že na samém počátku tohoto století tvořili Turci 12,4 % všech zahraničních imigrantů v Evropě a za nimi pak následovali Italové (7 %), imigranti z bývalé Jugoslávie (6,2 %), též z Maroka (5,3 %), Portugalska (4,9 %) a Alžírsko (2,2 %), přičemž velký podíl imigrantů ve vyspělých evropských zemích tvoří také obyvatelstvo bývalých kolonií. Po pádu tzv. železné opony Německo v letech 1990 až 1994 přijímalo na 1,5 milionu imigrantů ročně. Ovšem většinou se jednalo o etnické Němce ze zemí bývalého Sovětského svazu. Na konci devadesátých let minulého století se příliv imigrantů do Německa snížil na přibližně 280 tisíc ročně.⁷

Migrace v Evropské unii představovala politicky intenzivně diskutované téma již dlouho před propuknutím tzv. migrační krize v roce 2015. Dušan Drbohlav v této souvislosti připomíná, že na konci roku 2011 – mimo jiné v reakci na události tzv. arabského jara – Evropská unie přišla s nabídkou realizovat tzv. Partnerství v oblasti mobility s bezprostředními sousedy Evropské unie a dalšími zeměmi. V podstatě se jednalo o rámec pro diskuse ohledně usnadnění a organizování legální imigrace

⁶ BALDWIN, R. WYPLOSZ, Ch. *Ekonomie evropské integrace*. Praha: Grada Publishing, 2008. s. 213-214 ISBN 978-80-247-1807-1.

⁷ KUNEŠOVÁ, H. CIHELKOVÁ, E. a kol. *Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2006, s. 92-93. ISBN 978-80-7179-455-4.

a opatření v otázce nelegální imigrace. Ke konci roku bylo uzavřeno již sedm takových smluv, a to s Arménií, Gruzii, Ázerbájdžánem, Moldávií, Kapverdami, Tuniskem a Marokem. Evropská unie těmito smlouvami svým partnerům slibuje podporovat legální imigraci. Vůči ostatním státům tehdy Evropské komise navrhovala zavést společnou agendu v otázkách imigrace.⁸

Co se týče celkového počtu imigrantů z tzv. třetích zemí na území Evropské unie, Zuzana Machová, že v roce 2010 se podle Eurostatu jednalo zhruba o 32,4 milionů cizinců, kteří tak představovali 6,5 % z tehdejší populace Evropské unie. Ovšem tento počet zahrnoval i občany Evropské unie pobývající na území jiného členského státu. Po jejich odečtení tedy pro rok 2010 platilo, že na území Evropské unie žilo 20,1 milionu cizinců z tzv. třetích zemí.⁹

Nejaktuálnější data v tomto ohledu Eurostat nabízí ke dni 1. ledna 2018, kdy na území Evropské unie žilo na 22,3 milionu občanů tzv. třetích zemí, přičemž nejvyšší počet cizích státních příslušníků žijících v členských státech Evropské unie ke zmíněnému datu v absolutních číslech byl zjištěn v Německu, kde se jednalo přibližně o 9,7 milionu osob), dále ve Spojeném království (6,3 milionu), Itálii (5,1 milionu), Francii (4,7 milionu) a Španělsku (4,6 milionu).¹⁰

Ve srovnání s rokem 2010 se tedy jedná jen o mírný nárůst z 20,1 milionu občanů tzv. třetích zemí na 22,3 milionu. Je však nutné vzít v úvahu, že určitý počet těchto imigrantů mohl v letech 2010 až 2017 získat občanství některého z členských států Evropské unie. Navíc je nutné upozornit, že různé zdroje uvádějí různé údaje ohledně počtu cizinců. Zatímco tedy Eurostat k 1. lednu 2018 uvádí 9,7 milionů cizinců v Německu, podle Spolkového statistického úřadu v Německu žilo ke dni 30. září 2019 již 11,14 milionu cizinců, tedy více než osmina z celkového počtu 83 milionů občanů.

⁸ DRBOHLAV, D. (ed.). *Ukrajinská pracovní migrace v Česku. Migrace – remittance – (rozvoj)*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2015, s. 206 ISBN 978-80-246-2995-7.

⁹ MACHOVÁ, Z. *Volební právo cizinců v komunálních volbách České republiky a jeho využití*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2013, s. 41 ISBN 978-80-246-2342-9.

¹⁰ EUROSTAT. *Statistika migrace a migrující populace*. (online) Eurostat. 23. 08. 2019. Dostupné z WWW: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics/cs#Migra.C4.8Dn.C3.AD_toky:_v_roce_2017_se_ze_t.C5.99et.C3.ADch_zem.C3.AD_do_EU_p.C5.99ist.C4.9Bhovoalo_2.2C4_milionu_osob. Citováno dne 05. 02. 2021.

V době sjednocení Německa přitom v této zemi žilo jen 5,34 milionů cizinců a ještě v roce 2011 se jednalo o 6,93 milionů.¹¹

2.3 Imigrace z islámských zemí

Podstatnou část imigrace – legální i nelegální – která nyní směřuje na území Evropské unie, představují muslimové. Podle Pew Research Center v roce 2016 nejvyšší počet muslimů žil ve Francii, kde se jedná o 5,72 milionu lidí, kteří tak tvoří 8,8 % obyvatel Francie. Vyšší podíl na obyvatelstvu mají muslimové pouze v Bulharsku, tam se ovšem nejedná o imigranty. Druhá nejpočetnější muslimská menšina žije v Německu. Zde se jedná o 4,95 milionu jedinců tvořících 6,1 % německé společnosti. Dále v tomto ohledu následuje Velká Británie s 4,13 milionu muslimů tvořících 6,3 % obyvatel, Itálie, kde 2,87 milionu muslimů tvoří 4,8 % obyvatel, Nizozemí s 1,21 milionu muslimů tvořících 7,1 % obyvatel a Španělsko, kde žije celkem 1,18 milionu muslimů představujících 2,6 % občanů této země. V dalších členských státech Evropské unie sice žijí menší celkové počty muslimů, mohou však zaujímat větší část obyvatelstva. Tak např. ve Švédsku muslimové tvoří 8,1 % občanů, v Belgii 7,6 %, v Rakousku 6,9 a v nečlenském Švýcarsku pak 6,1 %.¹²

V textu následující kapitoly však bude upřesněno, že čísla ohledně početnosti muslimských menšin v evropských zemích, uvedená Pew Research Center, mohou být poněkud podhodnocená – nezahrnují totiž nelegální imigranty pocházející z islámských zemí – takže celkový počet muslimů v Evropské unii může být vyšší.

¹¹ NOVINKY. cz. *Německo potvrzuje rekordní počet cizinců.* (online) Novinky.cz. 05. 02. 2020. Dostupné z WWW: <https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/nemecko-potvrzuje-rekordni-pocet-cizincu-40312337>. Citováno dne 09. 02. 2020.

¹² PRC. *Europe's Growing Muslim Population.* (online) Pew Research Center. 29. 09. 2017. Dostupné z WWW: <http://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

3 DEMOGRAFICKÝ, EKONOMICKÝ A KULTURNÍ KONTEXT IMIGRACE

Již v úvodu této práce bylo konstatováno, že problematika obtížně uchopitelná primárně z toho důvodu, že přesněji nevíme, jak velký rozsah nelegální imigrace má. Agentura Frontex sice pravidelně informuje o počtu imigrantů, kteří byli zachyceni při pokusu o nelegální vstup na území Evropské unie, nicméně tato čísla rozhodně nevypovídají o celkové skutečnosti, protože můžeme pouze odhadovat, kolik nelegálních imigrantů zachyceno nebylo, a tudíž nevíme, jak velký počet nelegálních imigrantů na území členských států Evropské unie žije a jak rychle se zvyšuje.

Tak např. Hana Kunešová, Eva Cihelková a kol. uvádějí, že nelegální imigranti ve vyspělých státech západní a severní Evropy představují až pětinu z celkového počtu imigrantů.¹³

Dále např. Douglas Murray odhaduje, že jen na území Velké Británie žije přibližně milion nelegálních imigrantů.¹⁴ Vezmeme-li v úvahu, že počet obyvatel Velké Británie aktuálně činí 66 milionů a že lidé neevropského původu v roce 2011 představovali 13 % britského obyvatelstva,¹⁵ což tedy přibližně činí 8,5 milionu jedinců, a uvědomíme-li si, že Velká Británie je vzhledem ke své ostrovní poloze a existenci mimo Schengenský prostor přece jen obtížněji dostupná než členské státy kontinentální Evropy, pak je zřejmé, že celkový rozsah nelegální imigrace v Evropské unii rozhodně nepředstavuje zanedbatelný problém. Navíc lze realisticky předpokládat, že tento problém bude postupem času narůstat.

¹³ KUNEŠOVÁ, H. CIHELKOVÁ, E. a kol. *Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2006, s. 96 ISBN 978-80-7179-455-4.

¹⁴ MURRAY, D. *Podivná smrt Evropy. Imigrace, identita, islám*. Voznice: leda, 2018. s. 189 ISBN 978-80-7335-562

¹⁵ CIA. *The World Factbook. Population*. (online) Central Intelligence Agency. 2020. Dostupné z WWW: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/335rank.html>. Citováno dne 09. 02. 2021.

3.1 Imigrace v kontextu populačního vývoje

Problematiku nelegální i legální migrace je totiž nutné zkoumat v širším kontextu populačního vývoje ve světě. Pro všechny členské státy Evropská unie je charakteristické, že plodnost domácího obyvatelstva nepostačuje ani na prostou reprodukci, takže domácího evropského obyvatelstva zde ubývá.¹⁶

Evropská unie přitom přímo sousedí se dvěma makroregiony, ve kterých stále probíhá poměrně rychlý populační přírůstek. Jedná se o Blízký východ a Afriku. Plodnost sice klesá i v těchto zemích, ovšem vzhledem k velkému počtu mladých lidí absolutní populační přírůstek dosahuje vysokých hodnot.

Podle OSN v roce 2019 v severní Africe a západní Asii žilo 517 milionů lidí, přičemž do roku 2030 by se zde měl počet obyvatel zvýšit na 609 milionů a do roku 2050 dokonce až na 754 milionů. Subsaharskou Afriku v současné době obývá již více než miliarda lidí a do roku 2030 se počet zdejšího obyvatelstva zvedne na 1,4 miliardy a do roku 2050 pak přesáhne hodnotu 2,1 miliardy.¹⁷

Pro srovnání lze uvést, že Evropskou unii, Norsko a Švýcarsko v roce 2010 obývalo 515 milionů obyvatel, z čehož 495 tvořili nemuslimové a nejméně 20 milionů představovali muslimové. Pokud by došlo na nerealistické zastavení veškeré imigrace, poklesl by podle Pew Research center počet obyvatel Evropské unie, Norska a Švýcarska do roku 2050 na 482 milionů, z čehož 446 by tvořili nemuslimové, zatímco počet muslimů by zde v důsledku vyšší porodnosti vzrostl na 36 milionů.¹⁸

To znamená, že v důsledku nízké plodnosti nemuslimského, většinou tedy domácího evropského obyvatelstva v Evropské unii jeho počet v letech 2010 až 2050 poklesne o 50 milionů, tedy zhruba o desetinu. Samozřejmě je nutné dodat, že zdaleka

¹⁶ EUROSTAT. *Statistika migrace a migrující populace*. (online) Eurostat. 23. 08. 2019. Dostupné z WWW: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics/cs#Migra.C4.8Dn.C3.AD_toky:_v_roce_2017_se_ze_t.C5.99et.C3.ADch_zem.C3.AD_do_EU_p.C5.99ist.C4.9Bhovalo_2.2C4_milionu_osob. Citováno dne 05. 02. 2021.

¹⁷ UNITED Nations. *World Population Prospects. 2017 Revision* (online) <https://www.un.org/development/desa/publications/world-population-prospects-the-2017-revision.html/> Citováno dne 18.01.2021

¹⁸ PRC. *Europe's Growing Muslim Population*. (online) Pew Research Center. 29. 09. 2017. Dostupné z WWW: <http://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

ne všichni imigranti – či jejich potomci – žijící na území Evropské unie jsou právě muslimové, nicméně muslimové představují značnou část imigrantů žijících na území Evropské unie. Naopak v regionech, odkud do Evropy přichází nejvíce imigrantů – tedy na Blízkém východě, v severní a subsaharské Africe – se podle současných prognóz celkový počet obyvatel přiblíží již třem miliardám, čili zhruba dvojnásobné úrovni ve srovnání s dneškem. Domácího evropského obyvatelstva přitom nejen ubývá, nýbrž tato populace navíc tzv. demograficky stárne, což znamená, že se v jejím rámci zvyšuje počet i podíl seniorů. Průměrný věk imigrantů i populací, ze kterých přicházejí, je podstatně nižší než průměrný věk Evropanů.

Stárnoucí evropské populace tedy čelí relativně mladým populacím zemí Blízkého východu a severní i subsaharské Afriky, přičemž tato skutečnost může mít závažné bezpečnostní důsledky, neboť jádro ozbrojených sil vždy tvoří mladí muži. Je vůbec překvapivé, jak málo je v současné době v kontextu imigrace zmiňováno, že např. Bundeswehr má problémy se zajišťováním dostatečně početného personálu. Ostatně ani stavy Armády České republiky stále nejsou na plánované výši.

Z výše uvedených údajů vyplývá mimo jakoukoli pochybnost, že migrační tlaky na území Evropské unie se zvýší, pravděpodobně dramaticky, přičemž je otázkou, zda zadlužené a stárnoucí státy Evropské unie – ve kterých se populační úbytek týká především domácího obyvatelstva v produktivním věku – dokážou předpokládané masivní imigraci adekvátně čelit z bezpečnostního hlediska. Rovněž je otázkou, zda stárnoucí společnosti evropských států dokážou rostoucí množství imigrantů integrovat či asimilovat, či zda naopak nedojde k jakési kulturní erozi a přizpůsobování poměrů v Evropě náboženským a kulturním zvyklostem a tradicím imigrantů.

3.2 Rozsah islámské imigrace na území Evropské unie

Již výše bylo konstatováno, že Evropskou unii, Norsko a Švýcarsko v roce 2010 obývalo 515 milionů obyvatel, z čehož 495 tvořili nemuslimové a nejméně 20 milionů představovali muslimové, a že v případě zastavení veškeré imigrace, by poklesl počet obyvatel Evropské unie, Norska a Švýcarska do roku 2050 na 482 milionů, z čehož by jen 446 tvořili nemuslimové, zatímco počet muslimů by v důsledku vyšší porodnosti vzrostl na 36 milionů. Pokud by ovšem pokračovaly dosavadní migrační trendy – což je podle Pew Research Center velmi pravděpodobné – pak se celkový počet obyvatel

Evropské unie, Švýcarska a Norska do roku 2050 mírně zvýší na 517 milionů, z čehož by však muslimové představovali již 58 milionů. Pew Research Center tento scénář prognózy označuje jako medium migration. Pokud by ale do roku 2050 došlo k několika migračním krizím podobným té z roku 2015, pak může nastat tzv. high migration scenario, kdy se celkový počet obyvatel Evropské unie, Norska a Švýcarska do roku 2050 zvýší na 539 milionů, z čehož však muslimové budou představovat již nikoli zanedbatelnou menšinu čítající 76 milionů lidí. Podle scénáře high migration muslimská populace Švédska – dříve v podstatě homogenní křesťanské země – do roku 2050 dosáhne 30,6 % celkové populace, následuje Kypr (28,3 %), Rakousko (19,7 %), Německo (19,7 %), Belgie (18,2 %), Francie (18 %), Norsko (17 %), Velká Británie (16,7 %), Nizozemí (15,2 %), Finsko (15 %) a Itálie (14,1 %).¹⁹

Soeren Kern je však přesvědčen, že odhad Pew Research Center ohledně počtu muslimů v Evropě byl podceněn, a to nejméně o pět milionů. Tak např. Ve Španělsku Pew Research Center odhadlo současnou muslimskou populaci na 1 180 000 lidí, tedy na 2,6 % celkové populace. Unie islámských komunit ve Španělsku však odhaduje, že muslimská populace v této zemi na konci roku 2016 činila 1 919 141, čili 4,1 % celkové populace. V Rakousku Pew Research Center odhaduje současnou muslimskou populaci na 600 000, tedy na 6,9 % celkové populace. Ovšem Rakouský integrační fond, což je agentura ministerstva zahraničních věcí, odhaduje muslimskou populaci v této zemi na 700 000, tedy 7,9 % celkové populace. Ve Francii pak Pew Research Center odhaduje současnou muslimskou populaci na 5 720 000. Ovšem vzhledem k tomu, že Francie nezjišťuje náboženství v celostátním sčítání lidu od roku 1872, nikdo ve skutečnosti nezná přesný počet muslimů v této zemi. Francouzský analytik Yves Mamou uvádí, že zmíněný údaj o necelých šesti milionech muslimů ve Francii nezohledňuje ani celou muslimskou populaci, která emigrovala do Francie ze severní Afriky během šedesátých a sedmdesátých let minulého století. Vnuci či případně pravnucci těchto imigrantů již nejsou považováni za přistěhovalce, nýbrž jsou ve statistikách označováni jako občané Francie s francouzskými rodiči. V Německu se zase Pew Research Center rozhodl nezapočítávat zhruba milion muslimských žadatelů o azyl z let 2015 a 2016, protože není jisté, že dostanou status uprchlíka. Ve skutečnosti však Německo není příliš úspěšné při deportování nelegálních migrantů a naopak desítky

¹⁹ PRC. *Europe's Growing Muslim Population*. (online) Pew Research Center. 29. 09. 2017. Dostupné z WWW: <http://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

tisíc migrantů, včetně mnoha odsouzených zločinců, nadále žijí v Německu často i desetiletí poté, co dostaly příkazy k deportaci.²⁰

V této souvislosti lze připomenout, že např. Thilo Sarrazin uvádí, že v současné době pochází již 6,8 milionu obyvatel Spolkové republiky Německo z islámských zemí, což činí přibližně 8,2 % z celkového počtu.²¹ Pro srovnání lze připomenout, že podle Pew Research Center v roce 2016 v Německu žilo 4,95 milionu muslimů tvořících 6,1 % německé společnosti, kterýžto počet však nezahrnoval zhruba milion muslimů z let nedávné migrační krize.²² Jako relevantnější a realitě bližší se tedy jeví odhad Thila Sarrazina.

Jakmile se v určité hostitelské zemi etabluje početnější komunita imigrantů, její další početní růst je zaručen prostřednictvím stále intenzivnější imigrace. Na tuto skutečnost upozorňuje např. Paul Collier, který ji označuje jako tzv. efekt diaspory. Čím více imigrantů již v nějaké zemi žije, tím pravděpodobnější je, že za nimi budou přicházet další, kteří zvýší jejich počet a tím učiní pravděpodobnějším příchod dalších atd. Děje se tak např. prostřednictvím slučování rodin.²³

3.3 Civilizační a kulturní kontext imigrace

Civilizační, politické a kulturní důsledky imigrace – především muslimské imigrace – na území Evropské unie sice nejsou primárním předmětem této práce, nicméně alespoň stručně lze poznamenat, že odborná i populárně naučná literatura v současné době nabízí již velké množství titulů, jejichž autoři se vyjadřují o tom, že kultura islámských zemí, kterou si s sebou značná část imigrantů přináší, je ve své současné podobě neslučitelná s demokracií a principy pluralitní otevřené společnosti. V odborné rovině se v tomto ohledu kromě již zmíněného Thila Sarrazina vyjadřuje

²⁰ KERN, S. *Kolik je muslimů v Evropě? Průzkum Pew skutečné počty podceňuje.* (online) Gatestone Institute. 23. 12. 2017. Dostupné z WWW: <https://cs.gatestoneinstitute.org/11595/kolik-muslimu-evrope>. Citováno dne 19. 02. 2021.

²¹ SARRAZIN, T. *Nepřátelské převzetí. Jak islám brání pokroku a ohrožuje společnost*, 2019. s. 240-241 ISBN 978-80-7335-601-

²² PRC. *Europe's Growing Muslim Population.* (online) Pew Research Center. 29. 09. 2017. Dostupné z WWW: <http://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

²³ COLLIER, P. *Exodus. Jak migrace mění náš svět.* Praha: Libri, 2017. s. 123-125 ISBN 978-80-7277-557-6.

např. Giovanni Sartori,²⁴ v populárně naučné pak např. Benjamin Kuras,²⁵ jehož svědectví je však cenné v tom, že je založeno na dlouhodobé bezprostřední reflexi vývoje ve Velké Británii. Perspektivu přímých zkušeností příslušnice policie s kriminalitou muslimských imigrantů pak nabízí např. Tania Kambouri, sama dcera řeckých přistěhovalců do Německa.²⁶

Velmi zajímavé však je, že ty nejostřejší odsudky současné islámské kultury a současně nejvášnivější obhajoby kulturní nadřazenosti západní civilizace pocházejí z per odborníků, kteří se narodili a byli vychováni v islámských zemích a sami si během svého dospívání prošli fází radikalizace. V této souvislosti lze zmínit např. Hameda Abdel-Samada, který neváhá islám v jeho současné podobě označit za ideologii s totalitními rysy srovnatelnou např. s evropským fašismem meziválečného období.²⁷ Za uvedení rovněž Ayaan Hirsi Ali, která vyzývá k hluboké reformě islámu a odhaluje jej jako misogynní ideologii.²⁸

²⁴ SARTORI, G. *Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci. Esej o multietnické společnosti*. Praha: Dokořán, 2011, s. 10 ISBN 978-80-7363-380-6.

²⁵ KURAS, B. *Jak zabít civilizaci*. Praha: Nakladatelství Eminent, 2015. s. 12-19 ISBN 978-80-7281-500-5.

²⁶ KAMBOURI, T. *Policistka volá o pomoc. Problém s integrací nelze vyřešit na ulici*. Praha: Ikar, 2016. s. 5-11 ISBN 978-80-249-3081-7.

²⁷ ABDEL-SAMAD, H. *Islámský fašismus*. Praha: Knižní klub, 2016. s. 175 ISBN 978-80-242-5533-0.

²⁸ HIRSI ALI, A. *Kacířka. Proč islám právě teď potřebuje reformaci*. Praha: Ikar, 2016. s. 215 ISBN 978-80-249-2792-3.

4 NELEGÁLNÍ MIGRACE DO EVROPSKÉ UNIE V SOUČASNOSTI

Nelegální imigrace vždy doprovází imigraci legální, což znamená, že často vychází ze stejných zdrojových zemí a směřuje do stejných cílových států, přičemž ovšem může postupovat po jiných trasách. Nelegální imigrace nepředstavuje žádnou novinku, neobjevila se tedy teprve roce 2015. V uvedeném roce však vlna nelegální imigrace do Evropy historicky kulminovala a teprve v následujícím roce opadala.

Teprve v roce 2018 se podařilo výrazně snížit počet nelegálních migrantů na trase mezi severní Afrikou a Itálií, zatímco k navýšení došlo na trase mezi Španělskem a Afrikou. Celkově však Pobřežní a pohraniční stráž Evropské unie, neboli Frontex, zaznamenala v roce 2018 nejnižší počet nelegálních překročení vnější hranice Evropské Unie od roku 2013. Tento počet totiž klesl z 205 tisíc v roce 2017 o 27 % na 150 tisíc v roce 2018. Podle ředitele Frontexu se Evropská unie tedy nyní neocitá v migrační krizi, ovšem její vnější hranice jsou stále pod tlakem. Na migrační trase mezi severní Afrikou a Itálií se počet nelegálních imigrantů snížil o 80 % na méně než 25 tisíc, ovšem do Španělska v roce 2018 nelegálně z Afriky dorazilo 57 tisíc lidí, což je více než dvojnásobek ve srovnání s rokem 2017. Podobný počet platí i pro trasu z Turecka do Řecka, kde však nárůst ve srovnání s rokem 2017 není tak dramatický. Situace roku 2018 představuje pokles nelegální imigrace o více než 90 % za rekordním rokem 2015, kdy počet nelegálních imigrantů výrazně přesáhl milion. Členskými zeměmi Evropské unie se v roce 2018 podařilo 148 tisíc osob vrátit do vlasti. Velkou část nelegálních imigrantů nyní tvoří Maročané, kterých v roce 2018 bylo víc než Iráčanů nebo Afghánců. Nejčastějšími nelegálními přistěhovalci jsou však stále Syřané.²⁹

Je však nutné zdůraznit, že výše uvedená čísla se týkají pouze těch nelegálních imigrantů, kteří byli při pokusu o nelegální vstup na území Evropské unie zachyceni. Stále neznáme počet těch nelegálních imigrantů, kteří se do některého z členských států Evropské unie dostali, aniž by to odpovědné úřady či orgány zjistily. V tomto ohledu se tedy musíme obrátit na různé odhady, jejichž metodika může být zpochybněna.

²⁹ ČTK. *Do EU loni nelegálně přišlo 150 tisíc lidí. Migrační krize pominula.* (online) Euractiv. 20. 02. 2019. Dostupné z WWW: <https://euractiv.cz/section/vnitro-a-spravedlnost/news/do-eu-loni-nelegalne-prislo-150-tisic-lidi-migracni-krize-pominula/>. Citováno dne 11. 02. 2021.

Pew Research Center v roce 2019 publikoval studii, podle které na území Evropské unie a čtyř dalších států – Švýcarska, Norska, Islandu a Lichtenštejnska – žilo v roce 2017 přibližně 3,9 až 4,8 milionu nelegálních imigrantů. Zhruba 70 % všech imigrantů bez povolení k pobytu přitom žilo v Německu, Francii, Itálii a Velké Británii. V České republice bylo bez řádného pobytového statusu 100 až 200 tisíc imigrantů. Ve srovnání s rokem 2014 počet nelegálních migrantů v uvedených zemích vzrostl, neboť v roce 2015 jejich počet Pew Research Center odhadoval na 3,0 až 3,7 milionu. Oproti roku 2016 ale nelegálních imigrantů ubylo, protože tehdy jich na území Evropské unie a uvedených čtyř států žilo 4,1 až 5,3 milionu. Podobný počet nelegálních imigrantů jako v České republice žil v roce 2017 i např. v Rakousku, Řecku nebo Španělsku. Na Slovensku, v Polsku či Maďarsku bylo méně než 100 tisíc nelegálních imigrantů, ale v Německu se jednalo o 1,0 až 1,2 milionu, v Británii o 800 tisíc až 1,2 milionu, v Itálii pak o 500 tisíc až 700 tisíc a ve Francii o 300 tisíc až 400 tisíc.³⁰

Za nelegálního imigranta Pew Research Center považuje žadatele o azyl, jejichž žádost ještě úřady nevyřídily, dále ty, jejichž žádost zamítly a nařídily jim danou zemi opustit, a rovněž ty, kteří zde zůstali poté, co jim vypršelo řádné vízum, či ty, kteří hranice překročili nelegálně a nepožádali o žádnou formu legálního pobytu. Přibližně 30 % procent všech nelegálních imigrantů na území Evropské unie a uvedených čtyř zemí pochází z Asie a Tichomoří, kam patří i Afghánistán, 23 % z evropských zemí, které nejsou členy Evropské unie, 21 % ze zemí severní Afriky a Blízkého východu, dále 17 % ze subsaharské Afriky a 8 % ze Severní a Jižní Ameriky. V roce 2017 tvořili většinu migrantů muži ve věku do 35 let. Podíl nelegálních imigrantů na populaci území Evropské unie a uvedených čtyř zemí v roce 2017 činil zhruba 1 %. Ve Spojených státech se jedná zhruba o 3 %.³¹

Na tomto místě je nutné dodat, že počet těch, kteří hranice překročili nelegálně a nepožádali o žádnou formu legálního pobytu a žijí tedy v hostitelské zemi bez vědomí jejích úřadů, může Pew Research Center – nebo jakákoli jiná organizace či instituce –

³⁰ PRC. *Europe's Unauthorized Immigrant Population Peaks in 2016, Then Levels Off*. (online) Pew Research Center. 13. 11. 2019. Dostupné z WWW: <https://www.pewresearch.org/global/2019/11/13/europes-unauthorized-immigrant-population-peaks-in-2016-then-levels-off/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

³¹ PRC. *Europe's Unauthorized Immigrant Population Peaks in 2016, Then Levels Off*. (online) Pew Research Center. 13. 11. 2019. Dostupné z WWW: <https://www.pewresearch.org/global/2019/11/13/europes-unauthorized-immigrant-population-peaks-in-2016-then-levels-off/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

pouze odhadovat. Přesnější počet nelegálních imigrantů v Evropské unii tedy neznáme a jejich počet se může v budoucnosti navyšovat v důsledku působení efektu diaspory, podrobně popsáno Paulem Collierem.³²

³² COLLIER, P. *Exodus. Jak migrace mění náš svět*. Praha: Libri, 2017. s. 48-51 ISBN 978-80-7277-557-6.

5 PŘÍČINY A ŘEŠENÍ NELEGÁLNÍ MIGRACE

5.1 Příčiny nelegální imigrace

Základní příčinou nelegální imigrace je snaha obyvatel mnoha asijských nebo afrických zemí dostat se na území Evropské unie, která může být různě motivována. Je mimo jakoukoli pochybnost, že značnou část nelegálních imigrantů tvoří lidé, kteří na základě mezinárodního práva splňují definici uprchlíka a kteří tedy mají právo na azyl. Je ovšem nutné zdůraznit, že tito lidé – pokud je skutečně ohrožen jejich život, svoboda či bezpečnost – by měli o azyl požádat v nejbližší bezpečné zemi, kterou např. pro občany Jemenu je sousední Saúdská Arábie nebo pro občany Sýrie třeba Libanon či Turecko a nikoli např. až Řecko, Itálie či dokonce Německo.

Současně je zřejmé, že značnou část nelegálních imigrantů tvoří lidé, kteří na azyl právo nemají. Na území Evropské unie se snaží nelegálně dostat občané Albánie, Kosova, Maroka, Tuniska a dalších zemí, kde sice životní standardy jsou ve všech ohledech nižší než v Evropské unii, avšak panuje tam taková situace, která rozhodně nezavdává právo na azyl. Z celosvětového hlediska je lidí, kteří by chtěli zlepšit své životy, zajistit svým dětem více bezpečí, svobody a vyšší životní úroveň několik set milionů a možná i miliard. Jejich problémy však rozhodně nelze vyřešit tím, že se všichni tito lidé přestěhují do Evropy. Migrovat za lepším životem není lidské právo.

Z úst politiků se často ozývají fráze, že státy Evropské unie musí pomáhat v zemích původu imigrantů, protože rozvojová pomoc může snížit migrační toky. Tento názor je nutné označit za zcela zásadní omyl.

Jan Hodač a Tomáš Kotrba velmi správně připomínají, že obyvatelé většiny tzv. rozvojových zemí do vyspělých států nemigrují proto, že by byli příliš chudí, nýbrž naopak proto, že většina rozvojových zemí se ekonomicky rozvíjí, jejich obyvatelé bohatnou, a právě proto si mohou dovolit zaplatit obvykle značně nákladnou nelegální cestu do Evropy. Moderní informační a komunikační technologie a dopravní prostředky, kterými lidé v rozvojových zemích ve stále větší míře disponují, jim pak umožňují takovou cestu připravit, zorganizovat a realizovat.³³ Případná rozvojová

³³ HODAČ, J. KOTRBA, T. *Učebnice globalizace*. Brno: Barrister & Principal, 2011. s. 149-151 ISBN 978-80-87474-33-4

pomoc ve zdrojových zemích migrace se proto buď zcela mine účinkem, nebo naopak ještě podnítl intenzivnější migraci.

5.2 Řešení nelegální imigrace

Řešení nelegální imigrace na úrovni Evropské unie představuje velice složitý komplex azylové a migrační politiky, sestávající z různých smluv, systémů, prohlášení, mechanismů, návrhů, programů, agend atd., ve kterém se orientovat je pro průměrně informovaného občana mimořádně obtížné.

Z celého tohoto komplexu vystupuje do popředí vnější hranice Schengenského systému, která by měla být efektivně chráněna příslušnými státy, což se ovšem neděje v odpovídající míře, jak ukázala migrační krize let 2015 a 2016 v Řecku a jak aktuálně ukazuje situace ve Středozezemním moři. Dále je nutné zmínit agenturu Frontex, která by měla vnější hranici Schengenského prostoru ochraňovat právě před nelegální imigrací.

Do popředí zájmu veřejnosti se dostal i systém tzv. uprchlických kvót, tedy povinného přerozdělování uprchlíků, který byl proti vůli České republiky a několika dalších států Evropské unie přijat hlasováním na základě kvalifikované většiny, což ovšem umožňuje Lisabonská smlouva. Česká republika se odmítla tomuto mechanismu podřídit, kvůli čemuž jí hrozí žaloba od Evropské komise, a to navzdory tomu, že se v praxi ukázala nerealizovatelnost systému povinných kvót na přerozdělování žadatelů o azyl. Přesto se v současné době objevují návrhy na zavedení nového systému. Právě situace kolem systému tzv. uprchlických kvót pravděpodobně nejplastičtěji ukazuje celkovou nejasnost či bezzubost unijní azylové politiky a rovněž neschopnost nebo neochotu členských států buď se dohodnout na všeobecně přijatelném a skutečně funkčním systému, nebo opustit iluzi společné azylové politiky a ponechat ji – stejně jako např. ochranu hranic – plně v kompetenci jednotlivých národních států.

5.3 Azylový systém

Magda Komínková uvádí, že i když otázka poskytování azylu – jednoho z aspektů boje proti nelegální imigraci – je v Evropské unii diskutována již dlouho, na jednotném systému stále není shoda. Migrační krize totiž ukázala výrazné problémy a nedostatky v této oblasti, což patrně neusnadní vytvoření jednotného evropského

azylového systému. Pro oblast azylu je jednou z nejdůležitějších iniciativ Dublinský systém, který stanovuje příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Poprvé byly tyto otázky řešeny v Schengenské prováděcí úmluvě. Dublinská úmluva platí až od roku 1997 a na navazovaly na ni další dokumenty. Označení Dublinským systémem se používá pro proces zjišťování země příslušné k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Dublinská úmluva měla dva základní cíle, a to zaprvé minimalizovat situace nekontrolovaného pohybu žadatele po území smluvních států Schengenu a zadruhé zvýšit právní jistoty žadatele o azyl, že se jeho případu některý z členských států ujme v poměrně krátkém časovém horizontu. Amsterodamská smlouva do oblasti azylu přinesla velké změny, na základě čehož Rada Evropské unie v roce 2003 přijala nařízení, stanovující kritéria a mechanismy pro určení státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl podané v jednom z členských států Evropských společenství. Jednalo se o tzv. Dublin II. Během roku 2007 byly indikovány nedostatky Dublinu II a navržena revize. Nové nařízení následně vstoupilo v účinnost na začátku roku 2014. Jednalo se o tzv. Dublin III, který mimo jiné usiloval od dobudování společného evropského azylového systému.³⁴

Magda Komínková k výše uvedenému dodává, že Evropská unie si již počínaje devadesátými lety minulého století postupně nastavovala a konkretizovala pravidla pro udělování azylu a tento proces dospěl do fáze evaluace již třetího dublinského nařízení neboli tzv. systému Dublin III. Tento systém ovšem při první větší zatěžkávací zkoušce – kterou se stala migrační krize let 2015 a 2016 – selhal a členské státy Evropské unie na něj rezignovaly. V současnosti si podle zmíněné autorky lze jen těžko představit, zda by i v případě podpory všech členských států byl tento systém udržitelný. Teoreticky by totiž většina žádostí o azyl připadala na Řecko a Itálii, což by bez pomoci ostatních členských zemí bylo nad jejich možnosti. V praxi však došlo, že státy na migrační trase žadatele o azyl neregistrovaly a umožnily jejich další pohyb do území Schengenského prostoru. Skutečnost, že do Evropské unie v důsledku toho přichází velké množství osob nelegálně a bez dostatečné registrace, umocňuje obavy domácího obyvatelstva napříč Evropskou unií. Na druhou stranu však může tento stav u potenciálních žadatelů o azyl vyvolávat dojem snadného přístupu na území Evropské unie a tak podněcovat

³⁴ KOMÍNKOVÁ, Magda. *Jak se vyvíjela azylová politika EU před migrační krizí*. (online) Praha: Vláda České republiky, 03. 05. 2016. Dostupné z WWW: <https://www.euroskop.cz/9047/27321/clanek/jak-se-vyvijela-azylova-politika-eu-pred-migracni-krizi/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

ještě intenzivnější ilegální imigraci. V rámci řešení této krize se Evropská komise rozhodla usilovat o změnu stávajících pravidel. Ta by měla být reformována tak, aby odpovědnost za azylové řízení nepadala pouze na úzký počet členských států, nýbrž aby se rozložila mezi všechny členské státy. Toto sdělení Evropské komise ještě není legislativním návrhem, a proto je nutné vyčkat, co vyplyne z politických diskuzí mezi institucemi a členskými státy.³⁵ Na tomto místě je nutné dodat, že tyto diskuse doposud nebyly uspokojivě uzavřeny.

Současná předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová vyjádřila záměr, že nová Evropská komise pod jejím vedením během první poloviny roku 2020 předloží nový plán k řešení migrace, kterým chce překonat současnou patovou situaci, kdy se členské země Evropské unie nejsou schopny dohodnout na jednotné migrační politice. Ursula von der Leyenová vyjádřila ambici, že cílem Evropské unie musí být stát se pro svět vzorem v tom, jak lze migraci trvale s humánním přístupem, ale zároveň efektivně usměrňovat. Německý ministr vnitra Horst Seehofer koncem října roku 2019 představil návrh nového azylového systému, který by umožnil už na vnějších hranicích Evropské unie přezkoumat, zda daná osoba skutečně potřebuje ochranu. Pokud ano, pak by směřovala do některé z členských zemí, které by se k tomu dobrovolně nabídly. Pokud nikoli, pak by byla vrácena za unijní hranice. I Seehoferův plán počítá s jasně daným klíčem na přerozdělování migrantů, současně ale nevyklučuje, že členské státy, které přerozdělování uprchlíků tak jako třeba Česká republika dlouhodobě odmítají, by měly možnost pomáhat jiným způsobem, ať již vyššími finančními příspěvky nebo větším personálním podílem na zaměstnancích Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex).³⁶

5.4 Agentura Frontex

Dále je tedy nutné věnovat pozornost agentuře Frontex. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž byla zřízena v roce 2004 s cílem pomoci členským státům Evropské unie a zemím přidruženým k Schengenskému prostoru chránit vnější jejich

³⁵ KOMÍNKOVÁ, Magda. *Jak reformovat společný evropský azylový systém*. (online) Praha: Vláda České republiky, 03. 05. 2016. Dostupné z WWW: <https://www.euroskop.cz/9047/27322/clanek/jak-reformovat-spolecny-evropsky-azylovy-system/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

³⁶ ČTK. *Do EU loni nelegálně přišlo 150 tisíc lidí. Migrační krize pominula*. (online) Euractiv. 20. 02. 2019. Dostupné z WWW: <https://euractiv.cz/section/vnitro-a-spravedlnost/news/do-eu-loni-nelegalne-prislo-150-tisic-lidi-migracni-krize-pominula/>. Citováno dne 11. 02. 2021.

hranice. V roce 2016 byla agentura Frontex rozšířena a modernizována a stala se Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž, čímž kromě řízení migrace dostala za úkol i správu hranic a získala větší odpovědnost v oblasti boje proti přeshraniční trestné činnosti. Součástí jeho mandátu jsou i pátrací a záchranné operace, pokud jsou právě zapotřebí v rámci ostrahy námořních hranic. Agentura Frontex hraje také roli při návratu lidí, kteří nemají právo zůstat v Evropské unii, do jejich vlasti. Frontex pomáhá členským státům při koordinaci a financování návratových operací, ale může je také zahájit z vlastní iniciativy. Nejviditelnějšími činnostmi agentury jsou společné operace, kdy Frontex nasazuje stovky příslušníků společně s plavidly, vozidly a letadly a jiným vybavením, na pomoc členským státům, které čelí problémům na vnějších hranicích Evropské unie. Tyto operace probíhají na námořních i pozemních hranicích a na mezinárodních letištích. Agentura Frontex má také k dispozici nejméně 1 500 příslušníků, kteří mohou být nasazeni do pěti dní v případě nutnosti řešit mimořádné události na hranicích Evropské unie. Zatímco námořní operace agentury Frontex probíhající ve Středozemním moři se zaměřují primárně na podporu Itálie, Řecka a Španělska při řešení migračního tlaku, jiné operace zase pomáhají při řešení nejrůznějších forem přeshraniční trestné činnosti.³⁷

³⁷ FRONTEX. *Frontex*. (online) Frontex. 2020. Dostupné z WWW: <https://frontex.europa.eu/cs/o-nas/co-je-to-frontex/>. Citováno dne 19. 02. 2021.

6 BEZPEČNOSTNÍ APSPEKTY NELEGÁLNÍ MIGRACE DO EVROPSKÉ UNIE

Problematiku nelegální migrace nelze diskutovat bez řešení bezpečnostních otázek, protože od sebe nelze jednoduše oddělit otázky morální a bezpečnostní. Solidarita s nelegálními uprchlíky bývá sice v pojetí států Evropské unie zohledňována, avšak existující bezpečnostní rizika brání větší solidaritě s uprchlíky a ovlivňují přístup členských států k nelegální migraci. Některé z členských států (včetně České republiky) kladou vyšší důraz na zajištění bezpečnosti České republiky, občanů České republiky a řešení nelegální migrace v kooperaci s Evropskou unií, avšak mimo území České republiky. Bezpečnostní zájmy zde převyšují problematiku solidarity s uprchlíky.³⁸

Velmi často se z tohoto důvodu hovoří o řešení dilematu mezi zajištěním bezpečnosti a pomocí nelegálním migrantům. V tomto se tedy řeší otázka bezpečnosti a je dávana do souvislosti s nelegální migrací. Občané členských států zaujímají buď zcela tolerantní přístup k nelegálním migrantům, nebo se cítí nejistě, ohroženě v důsledku potenciálních teroristických útoků a dalších kriminálních činů, které si spojují s nelegální migrací. Zvyšuje se tak úroveň xenofobie, rasismu, nacionalismu atd. Strach z agrese a netolerance způsobuje, že veřejnost požaduje přísnější bezpečnostní opatření proti nelegálním migrantům. Nesplnění tohoto požadavků může vést k nesnášenlivosti, z které vzniknou sociální konflikty, čili jde o další bezpečnostní hledisko, jež je nutné brát v potaz.³⁹

V současnosti patří mezi nejzávažnější bezpečnostní hrozby pro Evropu nelegální migrace, zejména z míst ozbrojených konfliktů v nestabilních částech světa (od Mali, Libye, Sýrie, až po Irák). V roce 2015 dosáhla situace v oblasti nelegální migrace kritického stavu, protože došlo ke vzniku rozsáhlé uprchlické vlny. Během prvních sedmi měsíců tohoto roku vstoupilo na území Evropské unie tolik nelegálních migrantů, co za celý rok 2014. Takováto rozsáhlá migrační vlna nebyla zeměmi Evropské unie vůbec předvídána, ani zvládána, což vyústilo i v nárůst vnitřních tenzí uvnitř Unie, například ohledně sdílení migrantů mezi jednotlivými členskými zeměmi, či způsobu

³⁸ NOVOTNÁ, Markéta. Česká republika v době uprchlické krize: spoluhráč, nebo solitér?. *Politologická Revue* [online]. 2017, vol. 23, no. 2, s. 5-29. ISSN 12110353.

³⁹ LUCA, Gabriela. FREEDOM VS. SECURITY IN EUROPE: THE PHENOMENON OF ILLEGAL MIGRATION. *Research and Science Today* [online]. 2016, s. 36-40. ISSN 22474455.

ochrany hranic Schengenského prostoru. Fungování tohoto prostoru se pod tlakem uprchlické vlny ocitlo v ohrožení.⁴⁰

„Migrační krize, odhalila celou řadu slabin v dosavadním fungování evropských struktur a výrazně přispěla k polarizaci názorů jak v rámci EU, tak i ve společnostech jednotlivých národních států... V souvislosti s migrační krizí jsme mohli naopak sledovat erozi společné evropské bezpečnostní politiky a návrat k autonomnímu, často nekoordinovanému a z vnějšku kritizovanému přístupu jednotlivých národních států.“⁴¹

To zároveň poukazuje na to, že členské země Evropské unie nejsou jednotné v tom, jak reagovat na bezpečnostní důsledky nelegální migrace. Sice vznikají fondy, které se snaží eliminovat negativní důsledky nelegální migrace a kontrolovat tuto ve větší míře, avšak takovéto fondy jen zřídka reagují i na otázky bezpečnosti.⁴²

Do těchto vztahů pak vstupuje právě veřejnost, která se cítí nelegální migrací ohrožena, kritizuje Evropskou unii za nečinnost, a také odmítá jakékoliv poskytování pomoci nelegálním migrantům či poskytování finančních prostředků migrantům. Důvodem jsou často právě obavy z narušení bezpečnosti, kterou sebou nese nelegální migrace.⁴³

Z těchto důvodů se stává problematika nelegální migrace a bezpečnostních rizik nelegální migrace nejdiskutovanějším tématem na úrovni Evropské unie. Aspekty této krize jsou sice velmi rozmanité, ale právě oblast bezpečnost, se zmiňuje nejčastěji.⁴⁴ Ještě v roce 2019 bylo téma nelegální migrace velmi silně frekventováno ve veřejném prostoru, a to i přesto, že oficiální statistiky hovoří o poklesu nelegální migrace do zemí Evropské unie. Důvodem je předpoklad, že stále existuje riziko zvýšeného přílivu nelegálních migrantů do Evropy. Sestupná tendence není zárukou, že opět nedojde k uprchlické krizi jako v roce 2015. To pak může znamenat, že opět dojde k destabilizaci evropského společenství v důsledku toho, jak je na nelegální migraci

⁴⁰ BALABÁN, M. a PERNICA B. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Charles University in Prague: Karolinum Press, 2015, 43-44 s. ISBN 9788024631509.

⁴¹ STOJAR, R. a kol. *Vybrané trendy vývoje bezpečnostního prostředí a možné implikace pro ozbrojené síly (ČR)*. 2. (aktualizované) vydání. Brno: Univerzita obrany, 2017. ISBN 978-80-7231-407-2.

⁴² MRÁZ, S.. NIEKTORÉ PROBLÉMY MIGRAČNEJ POLITIKY V EURÓPSKEJ ÚNII. *Medzinárodné Vzťahy* [online]. 2019, vol. 17, no. 2, s. 146-157. ISSN 13361562.

⁴³ TAMCHYNOVÁ, Kristýna. Securitizing Migration, Europeanizing Czechs?. *Central European Journal of International & Security Studies* [online]. 2017, vol. 11, no. 4. ISSN 1802548X.

⁴⁴ NOVOTNÁ, M. Česká republika v době uprchlické krize: spoluhrač, nebo solitér?. *Politologická Revue* [online]. 2017, vol. 23, no. 2, s. 5-29. ISSN 12110353.

pohlíženo, jaké má dopady na obyvatelstvo členských států, či jak zde ovlivňuje veřejné mínění.⁴⁵

Migrační krize však začala už v roce 2011, kdy se začal zvyšovat příliv nelegálních migračních toků do členských zemí Evropské unie. Od této doby se také dá vysledovat trend, kdy se obyvatelé Evropské unie cítí méně bezpečněji (dle výzkumů veřejného mínění), což se dává právě do kontextu s nelegální migrací. Evropská unie sice za dobu svojí existence vytvořila promyšlenou evropskou bezpečnostní strategii ve spolupráci se Severoatlantickou aliancí, ale reakce na bezpečnostní hrozbu v podobě nelegální migrace, nebyla příliš rychlá či optimální.⁴⁶

6.1 Obecný úvod do problematiky nelegální migrace jako bezpečnostní hrozby

Další část práce z tohoto důvodu představuje základní bezpečnostní rizika nelegální migrace do Evropské unie, ať už z pohledu veřejnosti, akademických pracovníků, politologů, nebo dalších odborníků na toto téma.

Prezentován je zejména přístup veřejnosti a veřejné správy v České republice k této bezpečnostní hrozbě, protože právě Česká republika má poměrně specifickou pozici v tom, že zde reálně existuje jen menší množství nelegálních migrantů (bezpečnostní hrozby jsou tedy jen málo významné), ale medializace a politizace tohoto problému je velmi významná. Právě média a politici pak často prezentují nelegální migraci jako bezpečnostní hrozbu – migranti jsou líčení jako nelegálové, zločinci a ekonomičtí migranti, kteří nepotřebují pomoc, ale přichází ohrozit zdejší kulturu, hodnoty a bezpečnost. Ohrožena je dle těchto médií celá Evropa.⁴⁷ Otázka bezpečnosti může být považována za prioritní a stěžejní v rámci diskuze o nelegální migraci.⁴⁸

Důvodem je širší kontext bezpečnosti, než by se na první pohled mohlo zdát. Nelegální migrace je také prostředkem, jak zajistit bezpečnost nelegálního migranta, pokud realizuje migraci z důvodu ohrožení vlastního života a zdraví. V takovém případě je nelegální migrace prostředkem zajištění bezpečnosti pro danou osobu, nikoliv

⁴⁵ SARCINSCHI, A., Ph.D. REFUGEE AND ILLEGAL MIGRATION CRISIS IN EUROPE: TRENDS IN FIRST HALF OF 2019. *Strategic Impact* [online]. 2019, no. 70, s. 83-95. ISSN 18415784.

⁴⁶ LUCA, G.. FREEDOM VS. SECURITY IN EUROPE: THE PHENOMENON OF ILLEGAL MIGRATION. *Research and Science Today* [online]. 2016, s. 36-40. ISSN 22474455.

⁴⁷ TAMCHYNOVÁ, K. Securitizing Migration, Europeanizing Czechs?. *Central European Journal of International & Security Studies* [online]. 2017, vol. 11, no. 4. ISSN 1802548X.

⁴⁸ KOSTLÁN, D, et al. Kritický pohled na bezpečnostní diskurs migrace. *Sociológia-Slovak Sociological Review*, 2014, 46.4: 393-411.

prostředkem ohrožení bezpečnosti v zemích Evropské unie. Bezpečnostním rizikem může být právě nelegální ekonomická migrace, kdy migrující osoba přichází za účelem získání ekonomických přínosů. Může je získat i prostřednictvím kriminální činnosti. V takovém případě už je nelegální migrace bezpečnostním rizikem pro členské státy Evropské unie.⁴⁹

Právě z tohoto důvodu nabývá otázka bezpečnosti na svém významu, a proto musí političtí představitelé reagovat na obavy občanů, ať už jsou přehnané či nikoliv. Velmi výrazně pak v tomto diskurzu akcentuje otázka teroristických hrozeb či zvyšující se kriminalita, která je právě s vyšší mírou nelegální migrace často spojována. Jak však ukazuje zkušenost některých členských států, tak zvyšující se kriminalita a teroristické hrozby, skutečně souvisí i s nelegální migrací, takže obavy obyvatel jsou na místě. S nelegální migrací lze spojit případy obchodu s lidmi, nucené žebrání, prodej a výrobu drog, pěstování marihuany apod.⁵⁰

„Negativním jevem je zejména nelegální migrace a její možné důsledky, například napojení na organizovaný zločin. Pozitivní přínosy legální migrace pro kulturní, politický a ekonomický rozvoj společnosti může oslabit nedostatečná integrace přistěhovalců. Ta může být zdrojem sociálního napětí, které může ústít například v nežádoucí radikalizaci členů přistěhovaleckých komunit.“⁵¹

Ministerstvo vnitra České republiky potvrzuje, že má migrace bezpečnostní aspekty, ke kterým je nutné přihlížet při jejím řešení, a to i přes pozitiva, která může přinášet. K těmto bezpečnostním hrozbám se řadí zejména terorismus, organizovaný zločin, šíření infekční náklady, kulturní zvyklosti neslučitelné s legislativním pořádkem, snížená ochota k integraci. Takovéto bezpečnostní hrozby sebou zpravidla přináší individuální migranti. Další bezpečnostní hrozbou je pak masová migrace, tj. velký objem migračních toků, který není nijak řízen, a který může vyústit ve společenské nepokoje, radikalismus, ať už na straně minority, či majority.⁵²

⁴⁹ DÜNNWALD, S. On Migration and Security: Europe managing migration from Sub-Saharan Africa. *Cadernos De Estudos Africanos* [online]. 2011, no. 22, s. 103-n/a. ISSN 16453794.

⁵⁰ MRÁZ, S. NIEKTORÉ PROBLÉMY MIGRAČNEJ POLITIKY V EURÓPSKEJ ÚNII. *Medzinárodné Vzťahy* [online]. 2019, vol. 17, no. 2, s. 146-157. ISSN 13361562.

⁵¹ SMEJKAL, V. a RAIS K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 452 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4644-9.

⁵² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Bezpečnostní aspekty migrace. *Www.mvcr.cz* [online]. 2016 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cth/clanek/bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx>

Aktuální vývoj nelegální migrace do Evropy sebou přináší řadu etických a politických otázek. Politici i občanská společnost v tomto směru často řeší různé problémy či pozitiva, která sebou nelegální migrace nese.⁵³

Spojování nelegální migrace s bezpečnostními hrozbami však není novodobou záležitostí, ale v různých zemích Evropské unie, lze toto chování vysledovat například už v osmdesátých letech minulého století. Zejména ve Francii se hovoří o spojení nelegální migrace a kriminality, o ohrožení národní identity, následně od devadesátých let i o asociaci islámu s nebezpečím terorismu. Část politického spektra a veřejnosti zde přistěhovalce chápe jako problematický element, který narušuje bezpečnost Francie, vytváří sociální problémy apod. Nelze tedy o zcela nové myšlenky a asociace, ale migrační krize v roce 2015 pouze zesiluje jejich přítomnost v celoevropské diskuzi.⁵⁴

Empirická studie autora Estevens zkoumá přístup členských států Evropské unie k problematice nelegální migrace tím, že analyzuje obsah vnitrostátních bezpečnostních a obranných strategií s ohledem na řešení tématu nelegální migrace. Jde o zprávy z roku 2016, tedy jeden rok po kritické migrační vlně. Jak se prokazuje z výsledků, tak bezpečnostní hrozba související s nelegální migrací, byla jednou z nejdůležitějších geopolitických výzev v Evropské unii. Velmi často zde byla diskutována myšlenka zrušení schengenského prostoru a zavedení národních hranic v zájmu zajištění národní bezpečnosti. Jako další důsledek nelegální migrace se pak zvyšuje počet populistických a euroskeptických stran v politice, což může být také hrozbou pro demokratické principy.⁵⁵

„Využívání fenoménu migrace a jeho rámování do hávu nebezpečnosti může populistickým aktérům sloužit jako nástroj vytváření kapitálu strachu a jeho extrakce a následné proměny na politický profit. Zároveň tato strategie slouží jako další z možností vytvářející manichejský diskurz zlé politické elity (podporující/nedostatečně bojující proti migraci) versus lid (jež si podle populistického rámce migraci nepřeje).“⁵⁶

Bezpečnostní problematika nelegální migrace se stává klíčovou politikou Evropské unie, což se pak reflektuje i v přístupu členských států k této hrozbě. Problém pak posiluje nezvládnutá situace ze strany Evropské unie. Hromadné zadržování

⁵³ STULÍK, O.; KRČÁL, P. Surfování na migrační vlně v době populismu: Sekuritizace migrace ze strany poslanců Parlamentu České republiky. *Acta Politologica*, 2019, 11.2: 1-17.

⁵⁴ BLAŽEK, T. Sekuritizace migrace: od jazyka práv k jazyku bezpečnostních hrozeb. *Dny práva 2010*, 2010, 1-15.

⁵⁵ Estevens João. Migration crisis in the EU: developing a framework for analysis of national security and defence strategies. *Comparative Migration Studies* [online]. 2018, vol. 6, no. 1.

⁵⁶ STULÍK, O.; KRČÁL, P. Surfování na migrační vlně v době populismu: Sekuritizace migrace ze strany poslanců Parlamentu České republiky. *Acta Politologica*, 2019, 11.2: 1-17.

nelegálních migrantů podpořené nezvládnutou organizací vede k existenci přeplněných uprchlických táborů. Migranti pak více inklinují k využití nelegálních způsobů, jak se z těchto táborů dostat, což posiluje kriminální síť obchodníků s lidmi, a to vše při nedostatečné solidaritě ze strany členských států či veřejnosti, která vnímá nelegální migraci jako hrozbu.⁵⁷

„Současná imigrační krize přivádí do Evropy množství osob, zvláště z regionu MENAP, které hledají v Evropě příležitost a chtějí se stát součástí evropské společnosti. Anebo ne a jejich motivy jsou spíše vlastní prospěch, anebo jsou zde ještě jiné cíle? Tyto cíle mohou být rizikové, jsou-li motivovány fundamentálním islamismem a touhou po jeho šíření, či pokud vycházejí z touhy uspokojit své potřeby za každou cenu.“⁵⁸

Je to právě a zejména enormní, obtížně kontrolovatelné množství osob, které aktuálně přichází do Evropy, které vytváří obavy související s bezpečností Evropy jako celku, evropských států a jejich občanů. Do Evropy přichází lidé z odlišných kultur, mají odlišné zvyky a chování, které může být chápáno jako nežádoucí, problematické či v rozporu se zákony. Nelegální způsob migrace (tj. přechod oficiální hranice bez potřebných dokumentů) je už sám o sobě trestným činem. Bezpečnostní rizika však vytváří nejen přesun těchto osob, ale také jevů, které s tímto souvisejí. Kromě infekčních nemocí a nevhodného chování jde často o kriminalitu, ať už vůči migrantům či uprchlíky páchanou, dále jde o průnik nežádoucích a rizikových osob. To se vztahuje zejména k trendu posilování a šíření myšlenek islámského fundamentalismu do Evropy, kterým se zde dostávají nežádoucí společenské proudy, včetně lidí, kteří tyto myšlenky šíří a v jejich jménu konají terorismus.⁵⁹

Evropské státy považují migraci za záležitost, kterou musí mít pod kontrolou, protože tato kontrola znamená lepší schopnost čelit rizikům, jež z migrace vyplývají. To znamená i rizikům bezpečnostním. V řadě případů se prokazuje, že jsou takové obavy oprávněné a nelze jednoznačně hovořit pouze o pozitivních efektech nelegální migrace.⁶⁰

⁵⁷ Estevens João. Migration crisis in the EU: developing a framework for analysis of national security and defence strategies. *Comparative Migration Studies* [online]. 2018, vol. 6, no. 1.

⁵⁸ ALTMANOVÁ, Hana. IMIGRAČNÍ KRIZE JAKO RIZIKO PRO BEZPEČNOST V EVROPĚ? IMMIGRATION CRISIS AS SECURITY THREAT IN EUROPE?. *Bezpečnostní prostředí a bezpečnostní politika*. 2019, vol. 1/2019.

⁵⁹ ALTMANOVÁ, Hana. IMIGRAČNÍ KRIZE JAKO RIZIKO PRO BEZPEČNOST V EVROPĚ? IMMIGRATION CRISIS AS SECURITY THREAT IN EUROPE?. *Bezpečnostní prostředí a bezpečnostní politika*. 2019, vol. 1/2019.

⁶⁰ AHMED, Islam. Migration and security: in search of reconciliation. *Migration Letters* [online]. 2017, vol. 14, no. 3, s. 371-383. ISSN 17418984.

6.2 Terorismus a náboženská radikalizace jako bezpečnostní hrozba související s nelegální migrací

V současnosti již nelze ignorovat vztahy mezi nelegální migrací a mezinárodním terorismem. Řada teroristických útoků v Evropě v minulých letech jednoznačně vedla k nutnosti začlenění otázek nelegální migrace do bezpečnostních strategií členských zemí. Terorismus také ovlivňuje veřejné mínění o migraci, velmi často ještě ve spojitosti s náboženstvím. Existují případy, kdy se lidé domnívají, že každý nelegální migrant, který je zároveň muslimem, je automaticky teroristou. To pak rozšiřuje i islamofobii v Evropě. Zvýšení migračního toku pak ještě více zvyšuje přítomnost těchto názorů mezi veřejností. Nelze však opomenout, že určitá souvislost mezi nelegální migrací a terorismem skutečně existuje.⁶¹

Jako příklad toho, že je nelegální migrace spojena s bezpečnostními hrozbami, slouží zastáncům tohoto názoru příklady v podobě teroristických útoků, odlišné přístupy ke svobodě slova (zejména u islámského náboženství), které pak vedou právě i k vraždám nebo teroristickým útokům.⁶²

Mezi nelegálními migranty se skutečně v některých případech nachází teroristé, spící agenti, kteří jsou připraveni v Evropě realizovat teroristické útoky. Pro bezpečnost Evropské unie je toto klíčovým problémem. Z tohoto pohledu jsou bezpečnostní otázky a obavy zcela oprávněné.⁶³

Podtextem teroristických útoků je potom často náboženství, resp. islámský extremismus. Hrozba islámského extremismu a terorismu, resp. násilí motivovaného islámem je aktuálně významnou výzvou nejen pro Evropskou unii, ale také pro mezinárodní bezpečnostní prostředí jako takové. Vnitřní bezpečnostní riziko vychází z přítomnosti muslimské komunity na území České republiky, případně Evropské unie. Výrazněji se toto riziko projevuje a potvrzuje na příkladu socio-ekonomických projevů nespokojenosti muslimských migrantů (zvláště) druhé a třetí generace, kteří žijí na území Francie, Belgie, Velké Británie, Německa, kde se již narodili, ale jejich rodiče patří mezi uprchlíky. Jejich společenská izolace a dlouhodobá frustrace je klíčovým rysem, který potom radikální náboženská doktrína transformuje v islámsko-

⁶¹ Estevens J. Migration crisis in the EU: developing a framework for analysis of national security and defence strategies. *Comparative Migration Studies* [online]. 2018, vol. 6, no. 1.

⁶² KOSTLÁN, D., et al. Kritický pohled na bezpečnostní diskurs migrace. *Sociológia-Slovak Sociological Review*, 2014, 46.4: 393-411.

⁶³ LUCA, G. FREEDOM VS. SECURITY IN EUROPE: THE PHENOMENON OF ILLEGAL MIGRATION. *Research and Science Today* [online]. 2016, s. 36-40. ISSN 22474455.

extremistickou mobilizaci. Nejradikálnějším projevem jsou právě teroristické útoky, ale také jsou závažné různé projevy typu násilných demonstrací, vandalismu, napadání spoluobčanů z náboženských důvodů.⁶⁴

V roce 2019 došlo k faktickému konci územní celistvosti tzv. chalífátu Islámského státu v Sýrii a Iráku, což zároveň znamenalo i zvýšené bezpečnostní riziko, protože stále docházelo k útokům ze strany Islámského státu na civilní či vojenské cíle. Část stoupců Islámského státu navíc vykazovala snahy o návrat do svých původních domovů (tj. do zemí Evropské unie), k čemuž využívala právě i trasy nelegální migrace. Prostřednictvím nelegální migrace tedy hrozilo, že do Evropy přijdou členové této teroristické organizace, budou zde realizovat propagandu, radikalizovat ostatní a realizovat terorismus.⁶⁵

Lze tedy konstatovat, že mezi nelegálními uprchlíky jsou lidé, kteří mohou být sympatizanty fundamentálního islámu, případně se mohou nechat naverbovat do jeho řad, stát se členem některé z islamistických teroristických skupin, ať už během cesty do Evropy, nebo v zemi, kde se usadí. Dále může být nelegální uprchlík teroristou, který už do takové teroristické skupiny patří, do Evropy směřuje za cílem realizace teroristického útoku, ale vydává se za uprchlíka.⁶⁶

6.3 Nakažlivé choroby jako bezpečnostní hrozba související s nelegální migrací

Nelegální migranti patří mezi rizikové skupiny, u kterých je zpravidla zaznamenán vyšší výskyt různých nakažlivých chorob, než u ostatní populace. Například na Slovensku patří nelegální uprchlíci mezi rizikovou skupinu pro přenos tuberkulózy. Nelegální uprchlíci, kteří většinou pocházejí z chudších zemí s nízkou úrovní zdravotní péče, sebou často do hostitelských zemí přinášejí právě tuberkulózu, či jiné infekční nemoci.⁶⁷

⁶⁴ STOJAR, Richard a kol. *Vybrané trendy vývoje bezpečnostního prostředí a možné implikace pro ozbrojené síly (ČR)*. 2. (aktualizované) vydání. Brno: Univerzita obrany, 2017. ISBN 978-80-7231-407-2.

⁶⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019. *Www.mvcr.cz* [online]. 2020 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-vbavp-2019-verze-2-5-prijate-rev-vvb-1.aspx>

⁶⁶ ALTMANOVÁ, Hana. IMIGRAČNÍ KRIZE JAKO RIZIKO PRO BEZPEČNOST V EVROPĚ? IMMIGRATION CRISIS AS SECURITY THREAT IN EUROPE?. *Bezpečnostní prostředí a bezpečnostní politika*. 2019, vol. 1/2019.

⁶⁷ BRUNA, E. a PORADA V., ed. *Fenomén bezpečnosti, bezpečnostní věda a výzkum a bezpečnostní aplikace: sborník vědeckých prací Fakulty právních a správních studií Vysoké školy finanční a správní, a.s., Praha*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Sciencepress. s. 235 ISBN 978-80-7408-165-1.

Každý uprchlík by měl z tohoto důvodu vždy podstoupit zdravotní vyšetření při vstupu do určité země, ale v případě nelegální migrace to není možné. Přitom, se může jednat o osoby, které jsou v ohrožení života, trpí infekčními chorobami, čímž představují významnou hrozbu pro všechny další osoby, s kterými se setkají. Nemoci, jejichž výskyt je v Evropě minimální, mohou být s příchodem nelegálních migrantů do Evropy znovu zavlečeny. Rizikovým faktorem mohou být i psychická onemocnění a traumata, která jsou získaná z prožitých útrap. Jejich vlivem nemusí nelegální migrant ovládat svoje chování, a tedy může ohrozit sebe i své okolí.⁶⁸

6.4 Kriminalita jako bezpečnostní hrozba související s nelegální migrací

S nelegální migrací se spojuje často existence organizovaného zločinu. Už existence organizovaného zločinu představuje pro každý stát výraznou bezpečnostní hrozbu a riziko, protože může narušovat a destabilizovat politický a hospodářský systém. Cílem organizovaného zločinu je dosahování, co největších nelegálních zisků bez ohledu na prostředky, které k tomu využívají. Nelegální migrace může být takovým nástrojem při převaděčství, které přímo zajišťuje realizaci nelegální migrace. Často pak nelegální migrant odevzdává převaděčům celý svůj majetek jen, aby se dostal do vyspělejších zemí. Tímto jsou ovšem dotčené země výrazně poškozené, protože to narušuje jejich rozpočty, a také pak posiluje právě i organizovaný zločin, který se v důsledku těchto zisků rozmáhá na území státu.⁶⁹

Existenci této bezpečnostní hrozby v souvislosti s nelegální migrací potvrzuje i příklad z České republiky: „*Kriminalisté odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ v úzké spolupráci s policisty Národní jednotky boje proti nelegální migraci Slovenské republiky, Státní hraniční strážce Ukrajiny a Hraniční strážce Polské republiky rozbili v březnu roku 2019 při mezinárodní operaci LONG WAY organizovanou skupinu zabývající se převaděčstvím. Organizovaná skupina čítající nejméně 35 osob působila na území šesti států (SRN, ČR, Slovenska, Polska, Ukrajiny a Maďarska) a více než jeden rok zajišťovala převozy nelegálních migrantů z*

⁶⁸ ALTMANOVÁ, Hana. IMIGRAČNÍ KRIZE JAKO RIZIKO PRO BEZPEČNOST V EVROPĚ? IMMIGRATION CRISIS AS SECURITY THREAT IN EUROPE?. *Bezpečnostní prostředí a bezpečnostní politika*. 2019, vol. 1/2019.

⁶⁹ BRUNA, E. a PORADA V., ed. *Fenomén bezpečnosti, bezpečnostní věda a výzkum a bezpečnostní aplikace: sborník vědeckých prací Fakulty právních a správních studií Vysoké školy finanční a správní, a.s., Praha*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Sciencepress. s. 647 ISBN 978-80-7408-165-1.

oblasti jihovýchodní Asie (Vietnam, Bangladéš a Sri Lanka) z Ukrajiny do ČR a dále pak do SRN. Celkem v 16 případech došlo k převozům nebo pokusům o převoz 100 nelegálních migrantů.⁷⁰

Organizovaný zločin a nelegální migrace jsou tedy jevy, které se na území České republiky vyskytují, a které také mají vzájemnou souvislost. To je dáno tím, že nelegální migrace je často právě nějakým způsobem organizovaná. Velmi často nelegální migraci v České republice realizují zahraniční organizované skupiny. Při pohledu na některé z případů z minulé doby lze konstatovat, že se nelegální migrací zabývají rumunské organizované skupiny, dagestánské organizované skupiny, arménské organizované skupiny, slovenské organizované skupiny, ale také například asijské organizované skupiny, nebo západoafrické skupiny. Nadnárodní prvek lze vysledovat prakticky ve všech hlavních oblastech kriminálních aktivit v České republice, ať už v nelegálním obchodu s drogami, v organizování nelegální migrace či v obchodu s lidmi, násilné trestné činnosti apod. Organizování nelegální migrace lze přitom chápat jako jeden z hlavních trendů této formy kriminální činnosti.⁷¹

S tímto souvisí i problém identifikace nelegálního migranta. Určení identity je u těchto osob velmi složité. Často nemají žádné doklady, nebo mají doklady, které jsou zfalšované. Díky tomuto se mohou mladí dospělí vydávat za mnohem mladší osoby, tedy v případě spáchání trestného činu dostanou poloviční trestní sazbu. Do Evropy přichází v rámci nelegální migrace i děti a mládež. Vystává pak otázka, kdo se o ně postará, když v průběhu cesty přijdou o svoje příbuzné. Z dlouhodobého hlediska jsou pak významně ohroženi kriminalitou, ať už jsou nuceni kriminální zločiny páchat, či jsou oběťmi kriminality. Děti mohou být zneužité pro pornografii, prostituci atd. Chlapci se mohou stát členy různých kriminálních gangů.⁷²

Na jednu stranu mohou migranti zaplňovat mezery na pracovním trhu a pomáhat při odstraňování nedostatku pracovních sil v různých odvětvích a službách, ale to se týká zejména případů ilegální migrace.⁷³

⁷⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019. *Www.mvcr.cz* [online]. 2020 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-vbavp-2019-verze-2-5-prijate-rev-vvb-1.aspx>

⁷¹ NOŽINA, M. Mezinárodní organizovaný zločin a bezpečnost občanů ČR. *The Science for Population protection. Zvláštní vydání (Special Issue)*, 2012, 1-11.

⁷² ALTMANOVÁ, Hana. IMIGRAČNÍ KRIZE JAKO RIZIKO PRO BEZPEČNOST V EVROPĚ? IMMIGRATION CRISIS AS SECURITY THREAT IN EUROPE?. *Bezpečnostní prostředí a bezpečnostní politika*. 2019, vol. 1/2019.

⁷³ MLEZIVOVÁ, Iveta a Lenka SVOBODOVÁ. Nelegální migrace a některé její souvislosti. *Www.bozpinfo.cz* [online]. [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/josra/nelegalni-migrace-nektere-jeji-souvislosti>

Pokud je migrace řízená, tak lze jejím prostřednictvím lepším způsobem dosahovat těchto pozitivních efektů, včetně lepšího zajištění bezpečnosti pro místní obyvatelstvo, ale i migrující. Nelegální migrace však vede k ohrožení bezpečnosti.⁷⁴

Nelegální migrace dopadá z hlediska bezpečnosti negativně i na trh práce, vede k nelegálnímu zaměstnávání, k nelegálnímu výkonu práce ve zhoršených pracovních podmínkách, což zároveň dopadá i na bezpečnost této práce – zvyšuje se riziko vzniku pracovních úrazů. Potenciálně hrozí i přenos různých nakažlivých nemocí. V případě ztráty zaměstnání pak u nelegální migrace právě hrozí, že nelegální migrant zvolí jako alternativu kriminální činnost, stane se součástí zločineckých sítí.⁷⁵

Zkušenosti Policie České republiky potvrzují, že je nelegální zaměstnávání spojeno i s nelegální migrací a růstem kriminality. Například v roce 2017 a 2018 docházelo v průmyslových zónách v Králověhradeckém kraji, Plzeňském kraji a Středočeském kraji k růstu míry nelegálního zaměstnávání. Ve stejné době v těchto oblastech rostl i výskyt protiprávní činnosti (přestupky ze strany cizinců, zejména proti veřejnému pořádku, občanskému soužití, majetku) a trestné činnosti (zejména majetkové a násilné), dále se zvýšila míra konfliktů ve vzájemném soužití s místními obyvateli, přestupky v oblasti dopravy. Lokality, kde se nachází větší počet nelegálních migrantů, pak řeší zvýšené množství bezpečnostních incidentů. Policie ČR však nyní tuto situaci považuje za stabilizovanou, ale muselo dojít k přijetí různých opatření.⁷⁶

6.5 Nelegální migrace jako bezpečnostní hrozba z pohledu České republiky

V dubnu 2018 proběhlo šetření Centra pro výzkum veřejného mínění, které zjistilo, že nelegální migraci vnímá jako hrozbu pro evropskou společnost, celkem 82 %

⁷⁴ ABDEL-KARIM, A. Determinants of illegal migration from North Africa to Southern Europe. *Migration Letters* [online]. 2016, vol. 13, no. 3, s. 455-467. ISSN 17418984.

⁷⁵ MLEZIVOVÁ, Iveta a Lenka SVOBODOVÁ. Nelegální migrace a některé její souvislosti. *Www.bozpinfo.cz* [online]. [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/josra/nelegalni-migrace-nektere-jeji-souvislosti>

⁷⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019. *Www.mvcr.cz* [online]. 2020 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-vbavp-2019-verze-2-5-prijate-rev-vvb-1.aspx>

respondentů. Dalších 71 % pak jako hrozbu pro mír ve světě a 68 % tuto nelegální migraci považuje za hrozbu pro bezpečnost České republiky.⁷⁷

Nelegální migrace v České republice může vést k destabilizaci bezpečnosti, a proto musí veřejná správa reagovat na negativní jevy, které s touto nelegální migrací souvisí. To musí být samozřejmě nejen v rovině jejího potírání, ale také v rovině komunikace s občany, kteří mají obavy z narušení bezpečností své či bezpečnosti státu. V současnosti nepředstavuje nelegální migrace výrazné bezpečnostní riziko, například v ohledu na potenciál nezvladatelného přílivu uprchlíků, jejich radikalizaci, která může destabilizovat společnost, či problémy související s jejich integrací do lokálních komunit.⁷⁸

Strategické bezpečnostní dokumenty České republiky hovoří o nelegální migraci jako významné nevojenské hrozbě. Tímto reaguje právě na existenci negativních aspektů mezinárodní migrace, které vedou k ohrožení bezpečnosti, zvláště pak v důsledku nedostatečné integrace nelegálních migrantů, která může vést k sociálnímu napětí, což zase vede k nežádoucí radikalizaci nelegálních migrantů.⁷⁹

V roce 2019 bylo na území České republiky odhaleno 5 667 nelegálních migrantů, což znamená meziroční růst o 14 %. Od roku 2008 se jednalo o druhý nejvyšší počet (právě po roku 2015, kdy vrcholila migrační krize). K výrazným změnám či zásadně novým jevům v této oblasti však nedošlo. Nelegální migrace byla odhalena zejména v souvislosti s nelegálním pobytem na území České republiky, což bylo spojeno s výkonem zaměstnání bez příslušného oprávnění, nebo vypršením doby povoleného pobytu. V roce 2019 nenastala situace, kdy by bylo možné konstatovat, že přes její území prochází početně významné trasy tranzitní nelegální migrace a celková míra nelegální migrace není na horší úrovni, než v době migrační krize v roce 2015.⁸⁰

V případě tranzitní nelegální migrace bylo v roce 2019 odhaleno 266 osob, a to většinou ve skupinách více osob, které využívají pro přepravu nákladní automobily,

⁷⁷ BEČKA, Jan. MIGRAČNÍ „KRIZE“ ROKU 2015: HLAVNÍ DŮSLEDKY V OBLASTI OBRANY A BEZPEČNOSTI A „LESSONS LEARNED“ PRO ČESKOU REPUBLIKU. *Ips.fsv.cuni.cz* [online]. 2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: https://ips.fsv.cuni.cz/IPFSFSV-521-version1-pp_ips_becka_eta_tacr.pdf

⁷⁸ BEČKA, Jan. MIGRAČNÍ „KRIZE“ ROKU 2015: HLAVNÍ DŮSLEDKY V OBLASTI OBRANY A BEZPEČNOSTI A „LESSONS LEARNED“ PRO ČESKOU REPUBLIKU. *Ips.fsv.cuni.cz* [online]. 2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: https://ips.fsv.cuni.cz/IPFSFSV-521-version1-pp_ips_becka_eta_tacr.pdf

⁷⁹ Estevens João. Migration crisis in the EU: developing a framework for analysis of national security and defence strategies. *Comparative Migration Studies* [online]. 2018, vol. 6, no. 1.

⁸⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. ZPRÁVA O SITUACI V OBLASTI MIGRACE A INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY 2019. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2019.aspx>

letadla, vlaky či autobusy. Nejvíce nelegálních migrantů bylo v tomto případě z Afghánistánu, Iráku a Sýrie či Iránu.⁸¹

⁸¹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019. *Www.mvcr.cz* [online]. 2020 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-vbavp-2019-verze-2-5-prijate-rev-vvb-1.aspx>

PRAKTICKÁ ČÁST – EMPIRICKÉ ŠETŘENÍ

Metodický postup zpracování praktické části práce využívá zejména primární sběr dat, ať už kvantitativní či kvalitativní povahy. Jako první dochází k realizaci kvalitativních strukturovaných rozhovorů se zástupcem Policie České republiky, studentem, dále ženou s malými dětmi. Účelem kvalitativního dotazování je získat zpětnou vazbu na vnímání migrace v České republice od osob, které s touto mají nebo by mohli mít nějakou zkušenost.

Výběr respondentů byl v tomto případě záměrný. Došlo k cílenému oslovení zástupců cílové skupiny respondentů. Respondent byl nejprve telefonicky či emailem osloven se žádostí o realizaci rozhovoru, kdy mu byl vysvětlen účel rozhovoru a metodika jeho provedení, včetně zaručení anonymity. Pokud respondent souhlasil, tak s ním byl proveden rozhovor. Rozhovory byly provedeny elektronicky za užití komunikační aplikace „Skype“ a to z důvodu zamezení šíření nakažlivé nemoci Koronavirus s označením SARS-CoV-2. K rozhovorům došlo v termínu od 22.03.2021 do 26.03.2021. Rozhovory jsou vyhodnocené prostřednictvím vlastního shrnutí odpovědí.

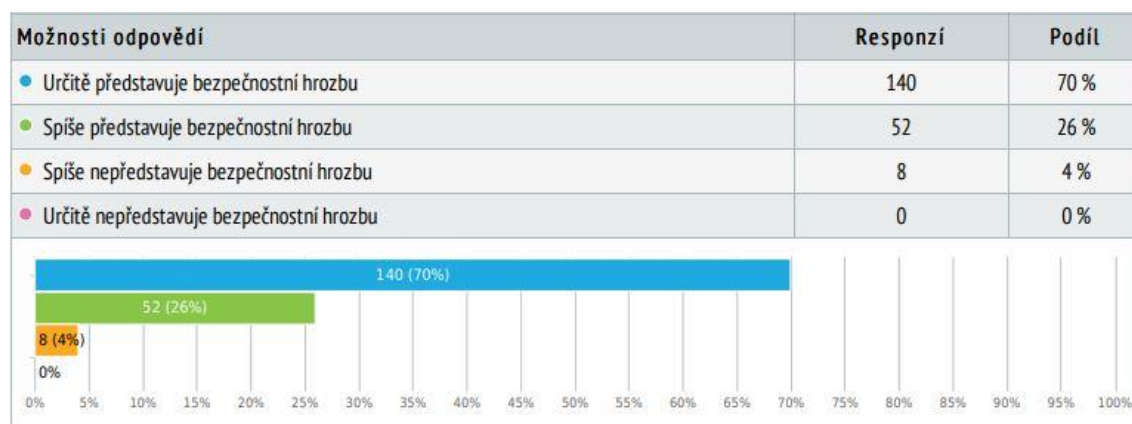
Kvantitativní šetření mělo povahu elektronického sběru dat mezi zástupci veřejnosti v České republice. Výběr respondentů zde byl náhodný. Respondent byl osloven se žádostí o účast v dotazníkovém šetření, pokud souhlasil, tak mu vyplnil předem stanovený dotazník. Dotazníkové šetření proběhlo v termínu od 14.03.2021 do 21.03.2021.

Před zahájením realizace dotazníkového šetření ještě proběhla tzv. pilotáž za účelem otestování veškerých náležitostí dotazníkového šetření a možností vyhodnocení sběru dat. Tato neobjevila žádné závažné problémy, a proto bylo možné přikročit ke sběru dat. Dotazník obsahuje 14 uzavřených otázek se dvěma otázkami, které umožňují vybrání více možností odpovědí.

Analýza a interpretace dat byla v kvantitativním šetření realizována prostřednictvím vyhodnocení relativních a absolutních četností u jednotlivých odpovědí. K elektronickému sběru dat byl použit internetový portál www.surveio.cz, samotný dotazník byl šířen odkazem <https://www.surveio.com/survey/d/J9L0L8L9C1U5I3Q4B>.

Dotazník

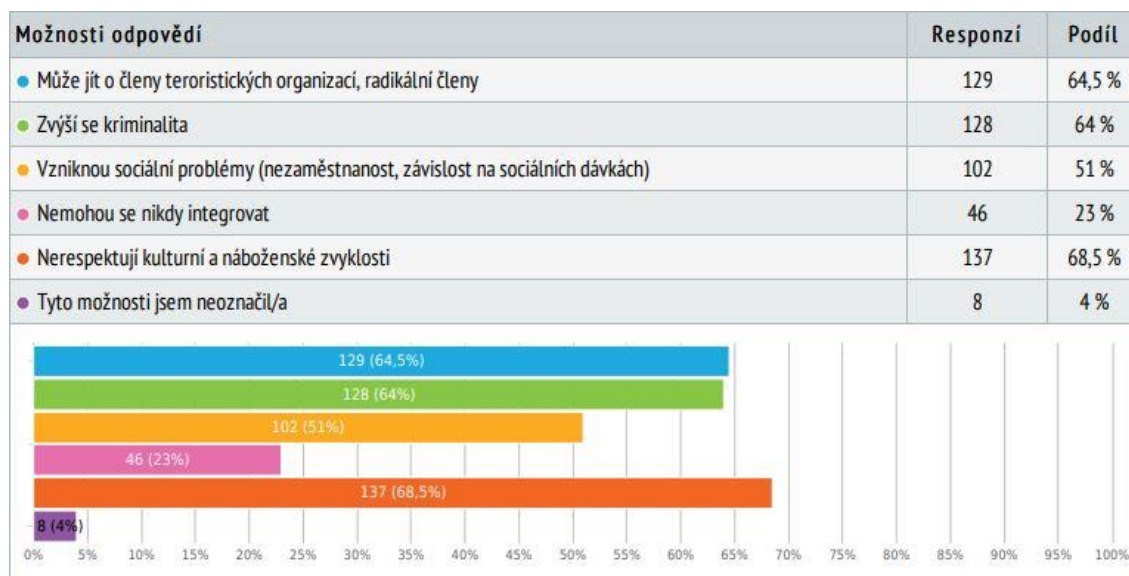
Graf č. 1 - Nelegální migrace z muslimských zemí do Evropské unie dle Vás:⁸²

Cílem této otázky bylo zjistit, jakým způsobem veřejnost pohlíží na bezpečnostní hrozbu spojenou v souvislosti s nelegální migrací z muslimských do Evropské unie, zdali nelegální migrace podle jejich pohledu bezpečnostní hrozbu představuje, či nikoliv. Z uvedeného grafu je více než patrné, že téměř všichni respondenti shledávají v nelegální migraci bezpečnostní hrozbu a tedy 140, neboli 70 % dotazovaných respondentů vybralo možnost „Určitě představuje bezpečnostní hrozbu“, již z tohoto lze vyvodit závěr, že obyvatelstvo České republiky, se obává o svoji bezpečnost v souvislosti nelegální migrací. Dalších 52 tedy 26% dotazovaných respondentů vybralo v možnostech variantu „Spíše představuje bezpečnostní hrozbu“. Tuto odpověď lze přirovnat k první odpovědi, avšak v menší míře závažnosti. Pouhých 8 respondentů, tedy 4% z dotazovaných vybralo možnost „Spíše nepředstavuje bezpečnostní hrozbu“ a žádný z respondentů nevybralo možnost „Určitě nepředstavuje bezpečnostní hrozbu“. Dohromady tedy 192 neboli 96% respondentů z celkem 200 dotazovaných, vybralo možnost, že nelegální migrace z muslimských do Evropské unie, je bezpečnostní hrozba.

⁸² Vlastní průzkum, 2021

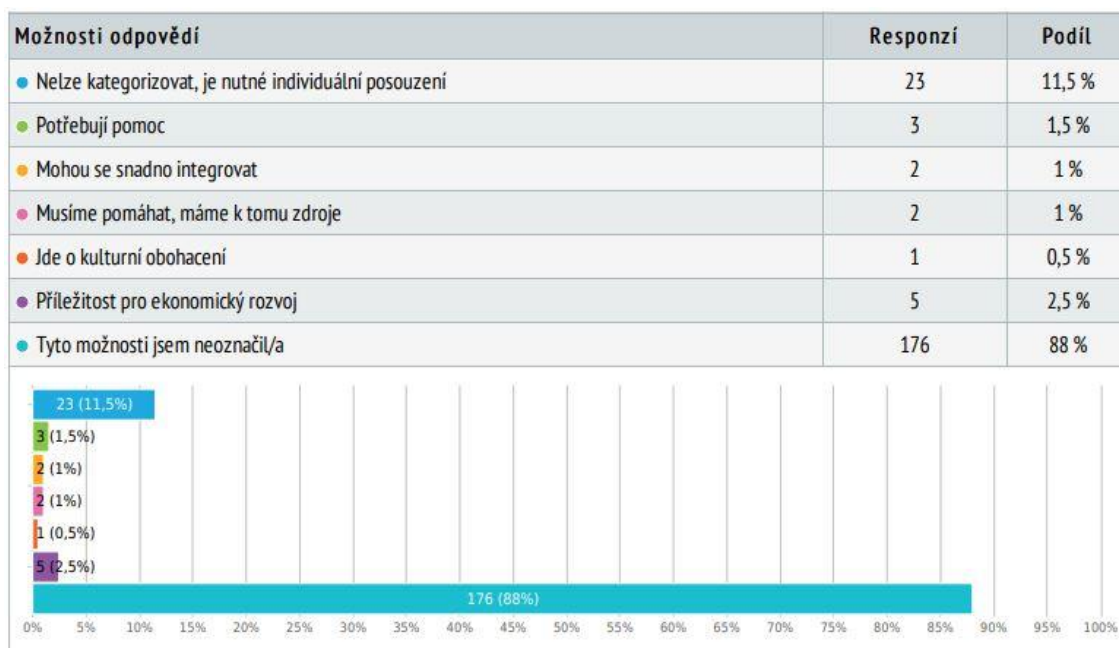
Graf č. 2 -Pokud jste v první otázce označil/a určité představuje bezpečnostní hrozbu, tak z důvodu, že (můžete označit maximálně 3 možnosti):⁸³

Otázka číslo dvě, přímo reaguje na otázku číslo jedna a tedy dává šest možností stanovit z jakého důvodu, vybrali respondenti v první otázce možnost, že nelegální migrace z muslimských zemí do Evropské unie představuje bezpečnostní hrozbu. V této odpovědi mohli respondenti označit celkem tři možnosti, které jim jsou z jejich pohledu nejbližší, a proto se může zdát procentuální podíl zavádějící, avšak lze z toho vyvodit několik závěrů. Vzhledem k tomu, že valná většina respondentů vybrala možnost, která souvisí s touto otázkou, je podíl zodpovězených možností vysoký. Kde většina respondentů se shoduje v možnosti odpovědi „Nerespektují kulturní a náboženské zvyklosti“ v počtu 137 responzí. Následují odpovědi s rozdílem pouhého jednoho respondenta a tedy „Může jít o členy teroristických organizací, radikální členy“ s počtem 129 respondentů, kteří označili tuto možnost a možnost „Zvýší se kriminalita“ s počtem 128 respondentů, kteří označili tuto odpověď. Dále s počtem 102 responzí vybralo možnost „Vzniknou sociální problémy (nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách). Další odpověď „Nemohou se nikdy integrovat“ s počtem responzí 46, poukazuje na to, že podle veřejnosti se nelegální migranti z muslimských zemí mohou integrovat do společnosti. Nejmenší zastoupená možnost ve smyslu responzí je „Tyto možnosti jsem neoznačil/a“ s počtem 8.

⁸³ Vlastní průzkum, 2021

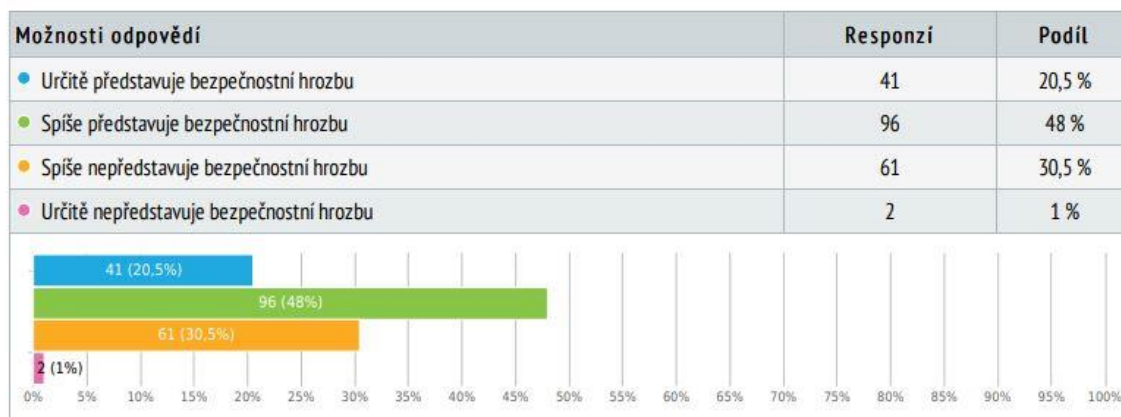
Graf č. 3 - Pokud jste v první otázce označil/a určitě nepředstavuje bezpečnostní hrozbu, tak z důvodu, že (můžete označit maximálně 3 možnosti): ⁸⁴

Otázka číslo tři rovněž reaguje přímo na otázku číslo jedna a je zaměřena především na respondenty, kteří v první otázce vybrali možnosti, že nelegální migrace z muslimských zemí do Evropské unie, nepředstavuje bezpečnostní hrozbu. Pravděpodobně více respondentů, zde našlo příhodnou možnost a i přesto, že se jich tato otázka správně neměla týkat a měli v dotazníku postoupit prostřednictvím odpovědi „Tyto možnosti jsem neoznačil/a“, což učinilo dohromady 176 respondentů ze 192, kteří takto měli odpověď. Avšak vzhledem k nízkému počtu responzí není tato otázka potřebně objektivní. Celkem 23 responzí získala možnost „Nelze kategorizovat, je nutné individuální posouzení“. Dále pak možnost „Příležitost pro ekonomický rozvoj“ s celkem pěti responzemi, možnost „Potřebují pomoc“ se třemi responzemi, možnost „Mohou se snadno integrovat“ se dvěma responzemi, možnost „Musíme pomáhat, máme k tomu zdroje“ se dvěma responzemi a možnost „Jde o kulturní obohacení“ s jednou responzí.

⁸⁴ Vlastní průzkum, 2021

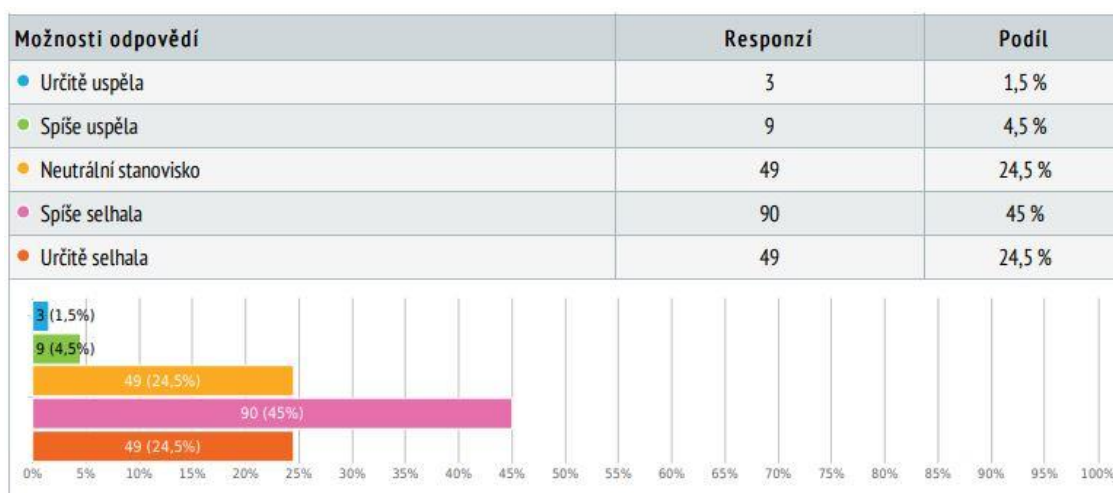
Graf č. 4 - Nelegální migrace do Evropské unie z jiných zemí (než muslimských) dle Vás:⁸⁵

Cílem otázky číslo čtyři bylo kategorizovat pohled respondentů na nelegální migraci do Evropské unie z jiných zemí než muslimských a zdali nelegální migrace z nemuslimských zemí podle nich představuje obdobnou bezpečnostní hrozbu jako nelegální migranti ze zemí muslimských. Ze znázorněného grafu je zřejmé, že zde se názory respondentů rozcházejí, avšak nikoliv dalece a výsledkem není tak jednoznačný jako u otázky a grafu č. 1. Konkrétně 41 respondentů, tedy 20,5% vybralo možnost „Určitě představuje bezpečnostní hrozbu“, dále celkem 96, tedy 48%, skoro polovina všech respondentů, vybralo možnost „Spíše představuje bezpečnostní hrozbu“. Dohromady 137 respondentů vybralo možnosti, že nelegální migrace i z těchto zemí představuje bezpečnostní hrozbu. Dalších 61 respondentů, tedy 30,5% vybrala možnost „Spíše nepředstavuje bezpečnostní hrozbu“ a pouhý dva respondenti, tedy 1% vybralo možnost „Určitě nepředstavuje bezpečnostní hrozbu“. V porovnání s otázkou a grafem č. 1, je zde markantní, že respondenti tohoto dotazníkové šetření, se mnohem více obávají nelegální migrace z muslimských zemí, než ze zemí nemuslimských. Budeme-li kategorizovat možnosti představující bezpečnostní hrozbu, odpovědělo v otázce č. 1 celkem 192 respondentů pro tyto odpovědi a v otázce č. 4 celkem 137 respondentů, což je rozdíl celkem 55 respondentů z celkem 200 dotazovaných.

⁸⁵ Vlastní průzkum, 2021

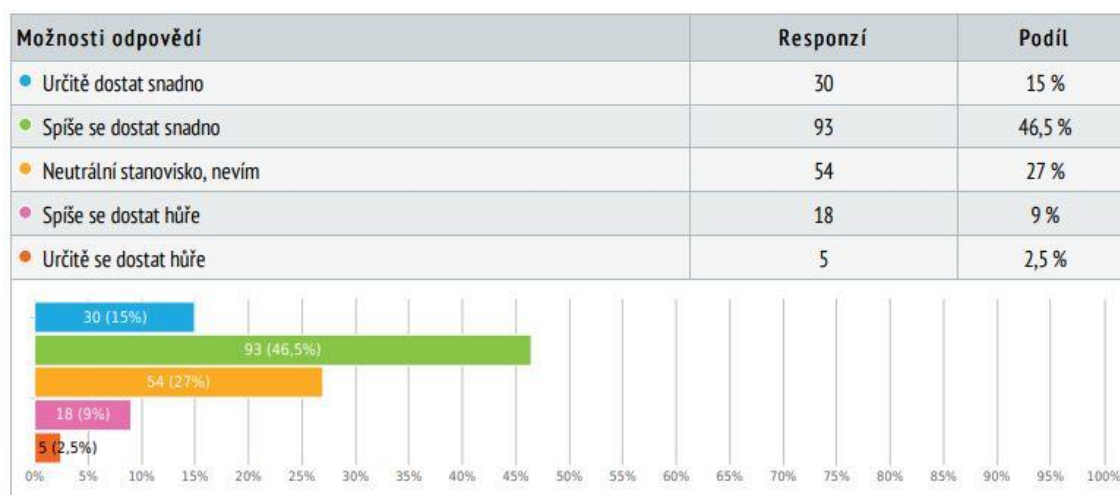
Graf č. 5 - Evropská unie v řešení nelegální migrace dle Vás:⁸⁶

Ze získaných responzí lze upozorovat spíše negativní pohled veřejnosti na způsoby řešení nelegální migrace Evropskou unií (dále jen EU). Právě cílem této otázky, byl tento postoj veřejnosti stanovit. Z grafu lze vyzpozorovat, že větší polovina respondentů se k řešení staví negativisticky a to celkem 139 respondentů, tedy 90 respondentů, což činí 45%, vybralo možnost „Spíše selhala“, 49 respondentů, což činí 24,5%, vybralo možnost „Určitě selhala“ a dalších 49 respondentů, tedy 24,5%, zaujímá neutrální stanovisko, neboť lze předpokládat, že tato část respondentů nemá dostatek informací k zaujetí jasného rozhodnutí, ať kladným či záporným postavením. Pouhých 9 respondentů a tedy celkem 4,5% z dotazovaných vybralo odpověď „Spíše uspěla“ a další 3 respondenti v procentuálním zastoupení 1,5% odpovídá „Určitě uspěla“. Shrneme-li výsledek této otázky a vynecháme 49 respondentů zaujímající neutrální postavení, je tedy 139 respondentů proti 12, což tvoří velký rozdíl a převažující názor o tom, že EU si v řešení nelegální migrace vede špatně.

⁸⁶ Vlastní průzkum, 2021

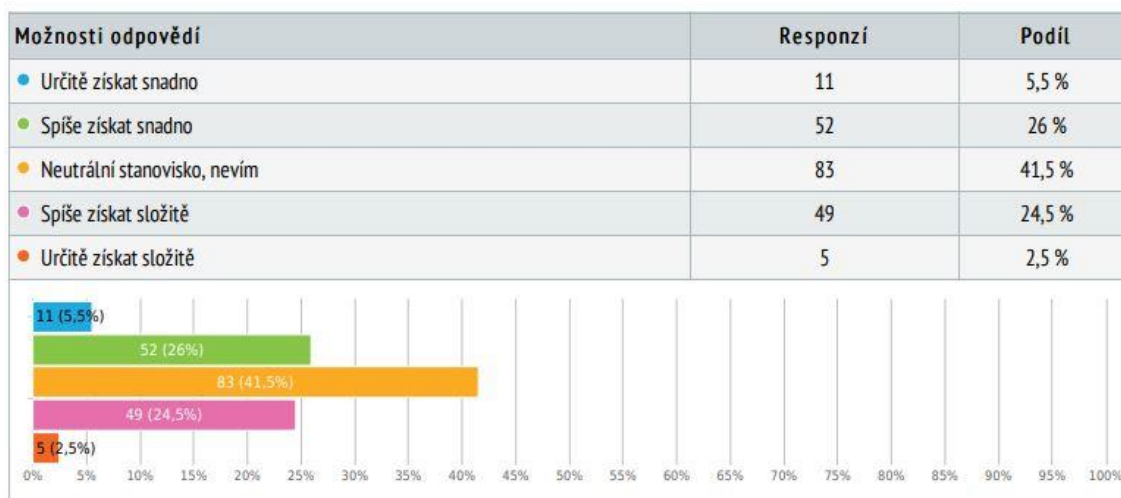
Graf č. 6 - Nelegální migrant z muslimských zemí se může na území Evropské unie:⁸⁷

Otázka číslo 6 měla za cíl stanovit názor respondentů, zdali je podle nich cesta z muslimských zemí do zemí Evropské unie snadná, či naopak složitá. Překvapením může být, že většina respondentů zvolila možnosti „Určitě dostat snadno“ s podílem 15% tedy 30 responzí a možnost „Spíše se dostat snadno“ s většinovým podílem 46,5%, tedy 93 respondentů. Z uvedeného grafu je tedy zřetelné, že 61,5% respondentů si myslí, že taková to cesta je snadná nebo spíše snadná. Dalších 54 respondentů pravděpodobně nedisponují potřebnými informacemi a odpovědi se zdržují možností „Neutrální stanovisko, nevím“, a to s procentuální výší 27%. Dále 18 respondentů, tedy 9% volí možnost „Spíše se dostat hůře“ a nejmenší zastoupení respondentů volí možnost „Určitě se dostat hůře“ s počtem 5 respondentů, což činí 2,5% z dotazovaných.

⁸⁷ Vlastní průzkum, 2021

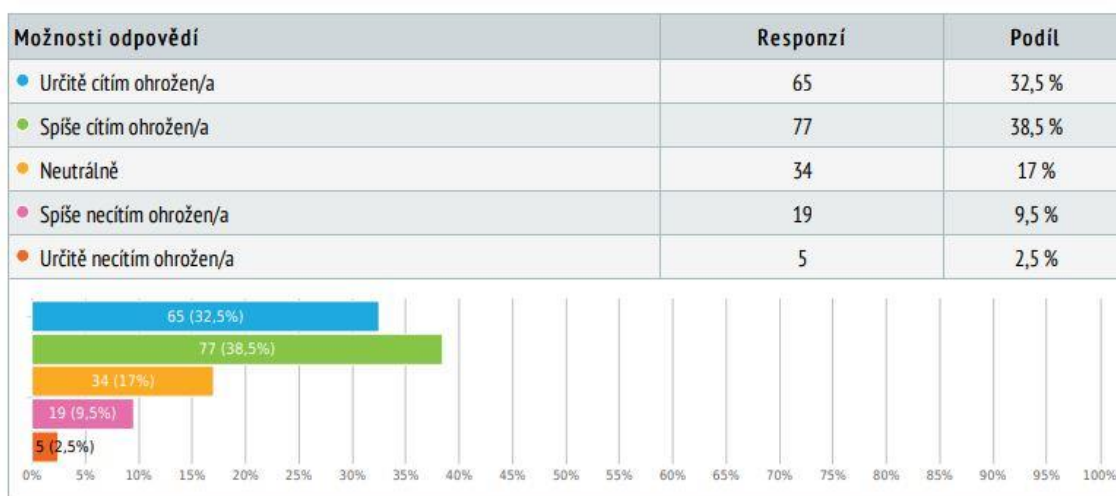
Graf č. 7 - Nelegální migrant z muslimských zemí může na území Evropské unie povolení k pobytu:⁸⁸

Z výše uvedené položené otázky bylo za cíl zjistit názor respondentů, zdali podle nich je snadné získat povolení k pobytu na území Evropské unie či je to podle nich složité. Ze znázorněného grafu si lze všimnout, že většinový podíl v počtu 41,5% vybralo 83 respondentů možnost „Neutrální stanovisko, nevím“. Výše uvedené otázka, mohla být pro většinu respondentů nezodpověditelná, neboť pro stanovení si svého názoru ve výše uvedené problematice, vyžaduje již více informací spojené s nelegálními migranty. Pozoruhodné však je, že zbylí respondenti se rozdělují na polovinu, kdy 31,5% vybralo možnosti „Spíše získat snadno“ s 52 responzemi a 5,5% „Určitě získat snadno“ s 11 responzemi, kdy na druhé straně je 27% respondentů, kteří si myslí, že povolení k pobytu lze „Spíše získat složité“ s 49 responzemi a dále možnost „Určitě získat složité“ s 5 responzemi, což činí nejméně zastoupení ve výběru možností. Tedy o pouhých 4,1% respondentů jsou toho názoru, že takovéto povolení lze získat snadno.

⁸⁸ Vlastní průzkum, 2021

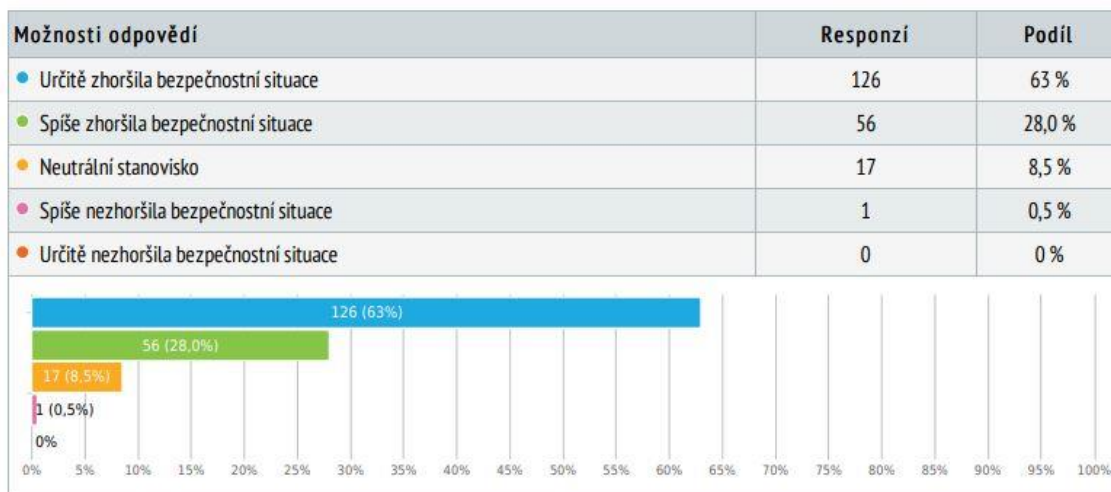
Graf č. 8 - Nelegální migrací do Evropské unie se:⁸⁹

Otázka číslo 8 je klíčová pro vytvoření představy, jakým způsobem pohlží respondenti na nelegální migraci do Evropské unie z hlediska bezpečnosti a pocitu bezpečí. Neboť práce pojednává o bezpečnostních aspektech nelegální migrace do Evropské unie z širšího úhlu pohledu. Z uvedeného grafu je patrné, že více než polovina respondentů se nelegální migrací cítí ohrožena. Celkem 65 respondentů vybralo možnost „Určitě se cítím ohrožen/a“ a tedy 32,5%. Největší podíl responzí s počtem 77 vybrali respondenti možnost „Spíše se cítím ohrožen/a“, tedy 38,5% podíl. Dále neutrální stanovisko možnost „Neutrálně“ odpovědělo 34 respondentů, tedy 17% a nejmenší podíl nesou odpovědi „Spíše se necítím ohrožen/a“ s počtem 19 respondentů, což je 9,5% a „Určitě se necítím ohrožen/a“ s počtem 5 responzí, tedy pouhých 2,5%. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 114 mužů a 86 žen, jak je uvedeno v otázce a grafu č. 13. Vzhledem tomu, že podíl mužů a žen není vyrovnán polovinou, nelze tedy objektivně posoudit, kdo se cítí nelegální migrací více ohrožen, avšak celkem 86 respondentů za mužské pohlaví vybralo možnost, že se cítí být ohroženi, ať už spíše, nebo určitě, kdy tyto možnosti mají téměř stejná zastoupení jen s malým procentuálním rozdílem, kdy na druhé straně za pohlaví ženské vybralo tyto možnosti 56 respondentů, kdy pouze 19 z nich, vybralo možnost, že se určitě cítí ohroženy. Ve stejném poměru odpovědí u této otázky odpověděli respondenti vysokoškolsky vzdělaní a středoškolsky s maturitou. Poměr těchto respondentů je uveden v otázce a grafu číslo 14.

⁸⁹ Vlastní průzkum, 2021

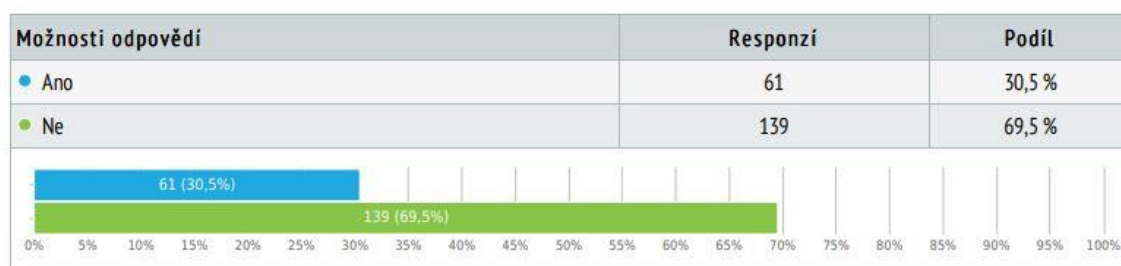
Graf č. 9 - V zemích, kde bylo přijato větší množství nelegálních migrantů, se dle Vás:
90

Otázka číslo 9 byla zaměřená na informovanost, případně vlastní pocity respondentů na bezpečnostní situaci zemí, které přejali větší množství nelegálních migrantů. Z grafu je více než patrné, že podle respondentů se bezpečnostní situace v takovýchto zemích rozhodně zhoršila. Podle výsledků vybralo možnost „Určitě zhoršila bezpečnostní situace“ celkem 126 respondentů, co tvoří více jak polovinu všech dotazovaných, tedy 63%. Dalších 56 respondentů vybralo možnost „Spíše zhoršila bezpečnostní situace“ s podílem 28%. Lze tedy diagnostikovat, že 91% respondentů se ztotožňuje s názorem, že se bezpečnostní situace v těchto zemích zhoršila. Další 17 respondentů se zdrželo jasného stanoviska a vybrali možnost „Neutrální stanovisko“, což činí 8,5%. Pouze jeden respondent vybral možnost „Spíše nezhoršila bezpečnostní situace“ což tvoří 0,5% z dotazovaných a žádný z respondentů neodpověděl „Určitě nezhoršila bezpečnostní situace“.

⁹⁰ Vlastní průzkum, 2021

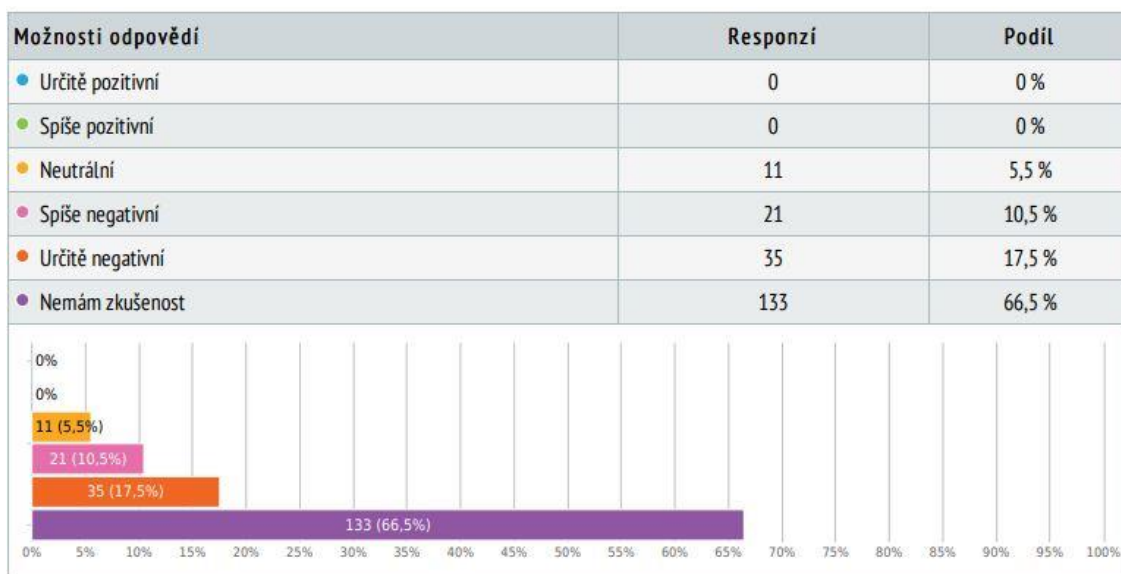
Graf č. 10 - Máte s nelegální migrací do Evropské unie osobní zkušenost:⁹¹

Tato otázka měla za cíl zjistit, jestli respondenti mají osobní zkušenost s nelegální migrací do Evropské unie. Vzhledem k uvedenému grafu, je možné uvést fakt, že Česká republika není a nebyla hlavní migrační trasou a Česká republika sama o sobě není cílovou destinací nelegálních migrantů. Tedy celkem 61 respondentů s podílem „30,5%“ odpovědělo „Ano“, tedy lze předpokládat, že mají vlastní zkušenost a většinový podíl respondentů a tedy 139 odpovědělo „Ne“ s podílem 69,5% všech respondentů.

⁹¹ Vlastní průzkum, 2021

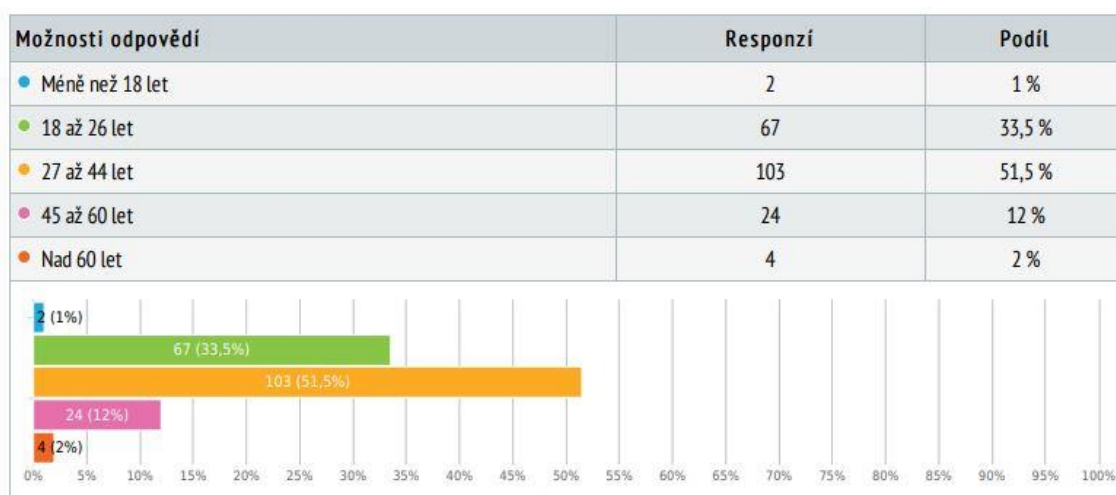
Graf č. 11 - Pokud ano, tak je:⁹²

Otázka číslo 11 reaguje na předchozí otázku číslo 10 a jejím cílem bylo zjistit od respondentů, kteří v předchozí otázce zvolili možnost „Ano“, tedy že mají osobní zkušenost s nelegální migrací do Evropské unie a tedy jestli se jedná o zkušenost pozitivní či negativní. Celkem 133 respondentů, odpovědělo „Nemám zkušenost“, kdy rozdílem oproti předchozí otázce jsou 3%. Budeme-li brát v úvahu, že tyto 3% respondentů mohlo vybrat možnost „Neutrální“ jako možnost, že osobní zkušenost nemají, lze být stále objektivní. Tedy 21 respondentů odpovědělo „Spíše negativní“ s podílem 10,5% a dalších 35 respondentů odpovědělo „Určitě negativní“ s podílem 17,5% všechny dotazovaných. Lze mít za to, že tedy celkem 6 respondentů omylem označilo odpověď „Neutrální“ na místo odpovědi, že tuto zkušenost nemají a tedy 5 respondentů, kteří mají osobní zkušenost, uvádí možnost „Neutrální“, tedy se nejedná o zkušenost pozitivní ani negativní.

⁹² Vlastní průzkum, 2021

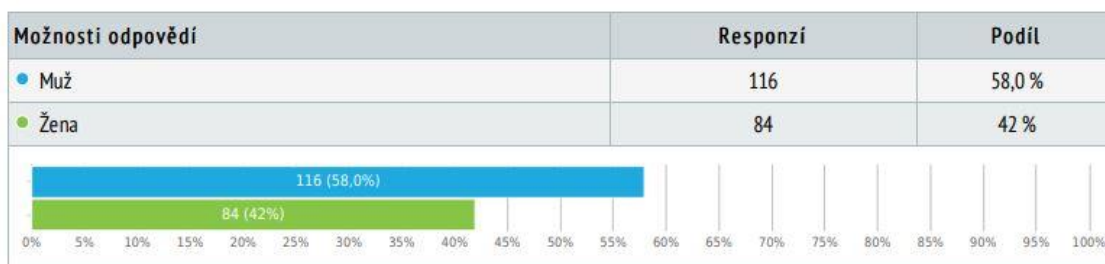
Graf č. 12 - Jaká je Váš věk? ⁹³

Uvedenou otázkou číslo 12 bylo za cíl zjistit, jakého staří jsou respondenti dotazníkové šetření. Kdy je dle výsledků je v nejčastějším zastoupení ve věku 27 až 44 103 respondentů s nadpolovičním podílem 51,5%. Dalších 67 respondentů se řadí do věkové kategorie 18 až 26 let, dva respondenti jsou mladší 18 let věku, 24 respondentů se řadí do věkové skupiny 45 až 60 let a 4 respondentům je více jak 60 let. V dotazníkovém šetření jsou tak zastoupeny všechny věkové kategorie.

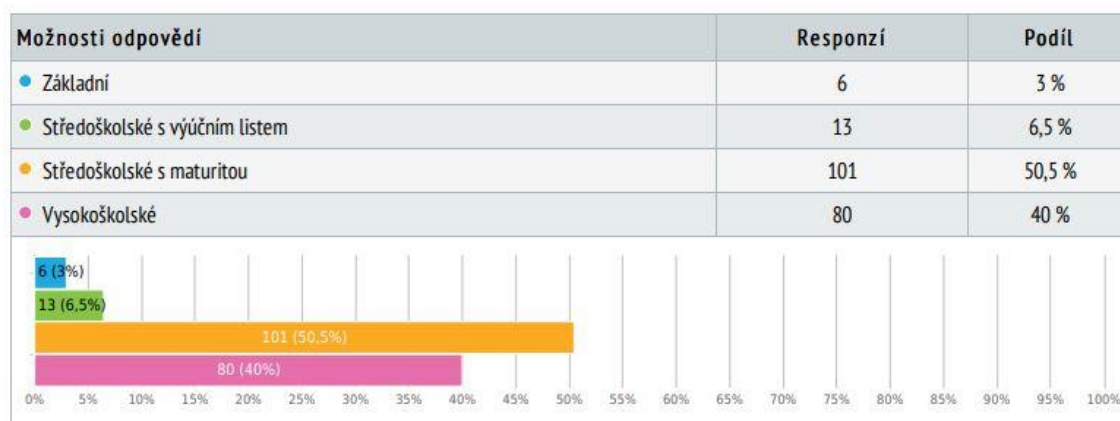
⁹³ Vlastní průzkum, 2021

Graf č. 13 - Jaké je Vaše pohlaví? ⁹⁴

Cílem této otázky bylo zjistit, v jakém zastoupení pohlaví respondenti z řad veřejnosti odpovídali. Z vyhodnocených výsledků vyšlo najevo, že z celkového počtu 200 respondentů, bylo 116 mužů a 84 žen. Tedy rozdílem je o 16% více mužů. Porovnání odpovědí mužů a žen bylo použito v otázce a grafu č. 8.

Graf č. 14 - Jaké Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? ⁹⁵

Otázkou číslo 14 bylo za cíl stanovit, v jakém zastoupení jsou respondenti ve smyslu nejvyššího dosaženého vzdělání. Celkem 101 respondentů vybralo možnost „Středoškolské s maturitou“, dále 80 respondentů zvolilo možnost „Vysokoškolské“. V menším zastoupení pak je 13 respondentů, kteří zvolili možnost „Středoškolské s výučním listem“ a 6 respondentů zvolilo jako možnost nejvyššího dosaženého vzdělání „Základní“.

⁹⁴ Vlastní průzkum, 2021

⁹⁵ Vlastní průzkum, 2021

Řízené rozhovory

Rozhovory byly uskutečněny se třemi respondenty a tedy s policistkou služebně zařazenou u služby kriminální policie a vyšetřování s délkou služebního poměru u Policie České republiky delší než 15 let, druhým respondentem byl student Vyšší odborné školy se zaměřením oboru Bezpečnost obyvatelstva ve věku 25 let a třetí z rozhovorů byl uskutečněn s ženou ve věku 34 let se dvěma dětmi ve věku 8 a 5 let, pracující jako učitelka na základní škole.

Na základě zajištění anonymity a k respektování důvěrného charakteru poskytnutých informací nebude zveřejněna identita respondentů ani žádné další konkretizující informace.

Pod níže uvedené otázky, budou uvedeny vždy odpovědi všech respondentů s následujícím označením pro orientaci:

Respondent 1) – policistka České republiky

Respondent 2) – student

Respondent 3) – žena s malými dětmi.

1) Jak hodnotíte výsledky Evropské unie při řešení migrační krize/nelegální migrace?

Respondent 1) - Spíše negativně, situaci Evropská unie příliš nezvládá.

Respondent 2) - Migrační krize jasně ukázala, že EU není v tomto směru vůbec připravena. Vrchol krize je již našťestí za námi, ale EU se neponaučila. Stále není platná legislativa, není domluvena pořádná koordinace, nejsou stanoveny jednotné postupy. Pokud by se v příštích letech opakovala nelegální migrace jako v letech 2015-2016, tak to může pro EU dopadnout hodně špatně.

Respondent 3) - Dalo by se říci, že Evropská unie byla migrační krizí překvapena pravděpodobně jako všichni ostatní a spíše jí nezvládla. Řešení nelegální migrace Evropskou unií mi přijde rovněž jako nedostatečné, neboť se členské země od návrhů pravidel distancují. Jako například od přerozdělování migrantů.

Cílem první otázky řízeného rozhovoru mělo za cíl zjistit od respondentů, jak pohlíží na Evropskou unii ve smyslu řešení nelegální migrace. Z odpovědí je patrné, že všichni tři respondenti hodnotí spíše negativně a hovoří o nepřipravenosti Evropské unie neurčení jednotných postupů v této oblasti.

2) Jaké jsou podle Vás hlavní příčiny nelegální migrace do Evropské unie?

Respondent 1) - Příčinou jsou ozbrojené konflikty v některých zemích, ale zejména ekonomická situace a sociální poměry v mnoha zemích zejména Afriky a Asie.

Respondent 2) - Dle mého názoru je EU z celého světa nejlepší místo pro život, což je opak toho, co se dá říci o zemích, odkud lidé do EU nejčastěji migrují. Tedy velké bezpečností a sociální rozdíly považují za hlavní příčinu nelegální migrace.

Respondent 3) - Z příčin ekonomických a politických.

Otázka číslo dvě měla od respondentů zjistit, jaké jsou příčiny nelegální migrace do Evropské unie. Zde se dá u všech respondentů shrnout, že podle nich je nejčastějším důvodem nelegální migrace je ekonomická rozdílnost zemí, odkud migrují a zemí, do kterých migrují, zároveň bezpečnostní situace v domovských zemích migrantů a sociální či politické příčiny, které nutí lidi do pohybu.

3) Co podle Vás pomůže k omezení nelegální migrace do Evropské unie?

Respondent 1) - Skutečné řešení by znamenalo dlouhodobé snahy a angažmá mezinárodních organizací i jednotlivých států v zemích, odkud proudí migrační vlny, a to za účelem dosažení zlepšení ekonomické situace či ukončení ozbrojených konfliktů. A takové řešení se za současné situace nejeví jako reálné. Z krátkodobého hlediska je samozřejmě účinná ochrana státních hranic.

Respondent 2) - Důsledné kontroly na vnějších hranicích EU, jednotné postupy a migrační politika EU. Hlavně ale odstranění hlavních důvodů migrace, tedy špatný bezpečnostní stav ze zemí odkud lidé nelegálně migrují.

Respondent 3) - Nejsem si jistá. Nejspíš uzavření hranic nebo míst, kde migranti vstupují do zemí Evropské unie.

Otázka číslo tři se táže respondentů, jestli mají vlastní názor na omezení nelegální migrace do Evropské unie, konkrétněji co může pomoci tomuto omezení. Myšlenka respondentky z řad policie České republiky je hluboká, tedy ukončení válek a nastartování místního hospodářství, avšak jak sama odvětuje, tato možnost se nejeví jako reálná. Myšlenku policistky sdílí i student a tedy zlepšení bezpečnostního stavu ze zemí, odkud proudí nelegální migrace do Evropské unie.

Na čem se ale shodují všichni tři respondenti, je uzavření hranic Evropské unie neboli zabezpečení Schengenského prostoru.

4) Máte osobní zkušenost s nelegální migrací? Pokud ano, tak jakou?

Respondent 1) - Ano, mám osobní zkušenost, jak z České republiky, tak i např. z Francie, Belgie či Německa. Částečně jsem se setkala s migranty, kteří skutečně ocenili možnost začít nový život, byly ochotni respektovat zákony, ale i kulturní prostředí země, která je přijala. V souvislosti s některými ozbrojenými konflikty např. válkou v Afganistánu jsem se setkala s uprchlíky, kteří využili pouze krátkodobou možnost odejít s rodinami do bezpečí, ale po nějaké době požádali o návrat do své země. Z velké většiny jsem se, ale u migrantů setkala s nadřazeností, zejména pokud šlo o migranty z muslimských zemí, kdy mi bylo jasně dáváno najevo, že jsem žena a navíc z jejich pohledu bezvěrec. V mnoha případech byla pomoc ze strany našeho státu migranty chápána jako samozřejmost, nevážili si ji, přičemž jsem byla svědkem incidentů, kdy migranti umístění v azylových táborech házeli potravinami po zaměstnancích tábora s tím, že jídlo není podle jejich představ. Navíc docházelo k nelegálnímu opuštění tábora za účelem získání alkoholu a cigaret.

Respondent 2) - Ne, osobní zkušenost s nelegální migrací nemám.

Respondent 3) - Nemám.

Tato otázka se zaměřuje na osobní zkušenost respondentů s nelegální migrací. Jediným z respondentů, který osobní zkušenost má, je policistka České republiky. Jak sama

uvádí, tato zkušenost je z velké většiny spíše negativní zejména s migranty z muslimských zemí.

5) Jak hodnotíte postoje části veřejnosti, která si spojuje nelegální migraci s bezpečnostním rizikem, s hrozbou vyšší kriminality či terorismu?

Respondent 1) - Vzhledem k událostem posledních let, kdy v některých evropských zemích došlo k teroristickým činům, jsou obavy části veřejnosti zcela pochopitelné. V podstatě nelze během migračních vln odlišit v tak velkém počtu lidí příslušníky teroristických organizací, kteří do Evropy přichází za účelem destabilizace demokratických systémů a šíření strachu. Navíc v některých evropských zemích i následně dochází k radikalizaci migrantů, ale i dalších, již usídlených generací a to i prostřednictvím organizací, které vystupují např. jako kulturní a sportovní spolky.

Respondent 2) - Tento postoj vnímám jako částečně oprávněný, neboť nejsme ani schopni ověřit totožnost žadatelů o azyl, natož abychom věděli, jaká je jejich minulost a jejich úmysly.

Respondent 3) - Mám stejný názor, bojím se větší kriminality. Nicméně, určitě by se to dalo řešit určitým omezením, pravidly, atd.

Cílem páté otázky bylo zjistit, jestli se respondenti řízeného rozhovoru spojují nelegální migraci jako bezpečnostní riziko, kdy tato otázka vychází z výsledků v kvantitativním šetření pomocí dotazníku v této práci. Všichni tři respondenti s tímto souhlasí a spojují nelegální migraci s bezpečnostním rizikem.

6) Sledujete problematiku nelegální migrace do Evropské unie a jejich důsledků aktivně (například v médiích, prostřednictvím účasti na přednáškách, v diskusních fórech na internetu atd.)?

Respondent 1) - Ano, tuto problematiku sleduji v médiích. Také se účastním přednášek na toto téma, ale volím zejména přednášky odborníků zaměřených na mezinárodní politiku a sociální vědy.

Respondent 2) - Při vrcholu krize jsem aktivně sledoval v médiích, jak krize probíhá a její důsledky a zúčastnil jsem se několika přednášek. V současné době se o nelegální migraci příliš nezajímám.

Respondent 3) - Aktuální situaci již nesleduji tak jako dříve. V médiích se již o ní nemluví, teď je v popředí koronavirus.

Otázka číslo šest se zaměřuje na vlastní iniciativu respondentů ve vyhledávání problematiky nelegální migrace. Jeden ze tří respondentů sleduje situaci stále aktivně. V době, kdy Evropskou unií otřásala migrační krize, sledovali aktuální dění všichni tři respondenti, z nichž dva, tedy student a policistka navštěvovali přednášky.

7) Ohrožuje Vás nebo Vaše blízké nelegální migrace? Pokud neohrožuje, tak proč?
Pokud ohrožuje, tak proč?

Respondent 1) - Domnívám se, že nelegální migrace ohrožuje obecně bezpečnost v ČR a dalších evropských zemích, neboť je s ní spojeno riziko vyšší kriminality a terorismu. Další generace mohou být ohroženy přímo i ozbrojeným konfliktem. Evropa je hustě osídleným kontinentem, přičemž přesídlování většího počtu lidí na jeho území představuje velkou zátěž. Evropské země budou sami čelit mnoha problémům a hledat řešení např. v oblasti hospodaření s vodou a zemědělskou půdou, nakládání s odpady, energetickými zdroji a znečišťování životního prostředí. Právě tyto základní zdroje a jejich nedostatek se mohou stát příčinou konfliktů. Pro budoucí generace je rovněž důležité zachování kulturního a náboženského prostředí i národní identity, přičemž reálně se lze ze strany migrantů setkat s intolancí vůči jiné kultuře či náboženství a neochotou respektovat tyto odlišnosti v evropských zemích.

Respondent 2) - Jelikož ČR není finální destinací pro migranty, a v posledních letech je v ČR udělen azyl pouze desítkám osob, tak aktuálně nepovažuji nelegální migraci jako ohrožení svojí bezpečnosti. V dlouhodobém měřítku, ale považuji nelegální migraci za problém.

Respondent 3) - Nijak mě ani moje děti zatím neohrožuje, a pokud vím, tak ani moje blízké. V České republice není situace s nelegálními migranty nijak kritická.

Otázkou číslo sedm, bylo cílem zjistit zdali, nelegální migrace ohrožuje je samotné, nebo jejich blízké. Respondent číslo 1, tedy policistka, nekonkretizovala otázku přímo na svou osobu, ale jako ohrožení obecné bezpečnosti České republiky, tedy všech jejich obyvatel, kdy predikuje možný vývoj do budoucna, kdy nejvíce mohou být ohrožené právě budoucí generace České republiky. Respondent číslo dva a tři se necítí být sami ohroženi nelegální migrací, neboť jich v České republice není tak vysoké množství a spíše skrze Českou republiku cestují dále na západ.

8) Jaký je Váš názor na povinné kvóty (povinné přerozdělování uprchlíků mezi členskými zeměmi EU)? Pokud pozitivní, tak proč? Pokud negativní, tak proč?

Respondent 1) - Za stávající situace s povinnými kvótami nesouhlasím, protože nevidím v přesídlování většího množství lidí trvalé řešení.

Respondent 2) - Pokud má být EU jedno společenství, tak povinné kvóty dávají smysl, ale je otázkou, podle jakého klíče by rozdělování mělo probíhat.

Respondent 3) - S povinnými kvótami moc nesouhlasím. Dle mého, by si každá země měla zvolit počet migrantů sama. A to dle svých možností, aby byli efektivně zajištěni.

Otázka číslo osm se zaměřuje na názor respondentů k problematice povinných kvót Evropské unie pro přerozdělování uprchlíků. Policistka s tímto nesouhlasí a uvádí úvahu, kdy neshledává v přesídlování většího množství lidí trvalé řešení. Podle studenta povinné kvóty dávají smysl, ale klade otázkou, jak by takové rozdělování mělo

probíhat. Žena s malými dětmi s povinnými kvótami nesouhlasí, ale souhlasí s příjmem určitého množství migrantů, které stát sám určí, že je dokáže zabezpečit.

9) Lze podle Vás spojovat problematiku nelegální migrace s vystoupením České republiky z Evropské unie (například raději vystoupit, než přijímání uprchlíků, nemít zabezpečenou státní hranici proti uprchlíkům apod.)?

Respondent 1) - Ne, myslím si, že toto spojovat přímo nelze.

Respondent 2) - Já jsem pro vystoupení z EU, neboť EU dlouhodobě neplní svou funkci, ale vystoupení z EU bych nespojoval s problematikou nelegální migrace.

Respondent 3) - Ne. Nemyslím si, že by Česká republika měla kvůli migrantům vystupovat z Evropské unie.

Otázka číslo devět měla za cíl od respondentů zjistit, jestli si lze spojovat problematiku nelegální migrace s vystoupením České republiky z Evropské unie. Tato otázka byla upřesněna dodatkem v závorkách a tedy příkladem, jestli raději vystoupit z Evropské unie, než přijímat uprchlíky. Respondent student uvedl, že je pro, aby Česká republika vystoupila z EU, neboť dlouhodobě dle jeho slov neplní svou funkci, avšak vystoupení z EU nespojuje s problematikou nelegální migrace. Zbylé dvě respondentky uvádí, že nejsou pro vystoupení České republiky z EU.

10) Jak pomáhá Frontex k řešení nelegální migrace?

Respondent 1) - Z mého pohledu je Frontex přínosem zejména pro příslušníky bezpečnostních sborů, kteří zde mohou načerpat praktické zkušenosti a jazykové znalosti. Do jaké míry reálně Frontex ovlivňuje nelegální migraci, nejsem schopna posoudit, nemám k dispozici potřebná data.

Respondent 2) - Frontex pomáhá chránit vnější hranice EU, sleduje a bojuje proti nelegální migraci. Opakovaně dochází k nasazování příslušníků bezpečnostních sborů na různých misích.

Respondent 3) - Věřím, že pomáhá, ale jaké výsledky přesně mají, nevím.

Cílem poslední otázky bylo zjistit, jaké mají mínění o Evropské pohraniční a pobřežní strážci s názvem Frontex. Podle všech tří respondentů Frontex k snížení nelegální migrace pomáhá, do jaké míry ale není nikdo z nich určit, neboť jim chybí potřebné informace.

ZÁVĚR

Cíl práce souvisí s hledáním odpovědi na otázku, jaké jsou hlavní příčiny nelegální migrace do Evropské unie a jakými způsoby – a s jakými výsledky – je Evropskou unií řešena?

Na základě syntézy veškerých informací lze hovořit o těchto hlavních příčinách nelegální migrace do Evropské unie:

- Ohrožení života, svobody, bezpečnosti migrantů.
- Ekonomická migrace za účelem zlepšení kvality života.

Evropská unie pak reaguje na příčiny nelegální migrace způsoby v podobě:

- Rozvojová pomoc v zemích původu migrantů.

Výsledky těchto reakcí však nejsou na příliš příznivé úrovni. Sice se snižuje tok nelegální migrace, ale tento problém stále přetrvává. To pak vede k vysoké míře odporu některých členských zemí a veřejnosti v těchto zemích, a to právě vůči nelegální migraci, která je vnímána jako bezpečnostní hrozba. Mezi členskými státy vzniká různé napětí. V oblasti ovlivňování veřejného mínění ohledně nelegální migrace dosahuje Evropská unie spíše špatných výsledků. Je však pravdou, že se jejími kroky podařilo zmírnit migrační vlnu, takže se již neopakoval kritický vývoj z roku 2015.

Pochybnosti o efektivitě těchto kroků však stále přetrvávají, a právě proto byl definován uvedený návrh na uzavření vnitrostátních hranic jednotlivých členských států, protože se schengenský systém ukazuje jako méně efektivní při boji proti nelegální migraci. Je však otázkou, jak takový krok ovlivní mínění veřejnosti o nelegálních migrantech jako o bezpečnostní hrozbě.

Veřejnému mínění vůči nelegální migraci a o schopnostech Evropské unie při jejím řešení nepomáhají ani výsledky rozvojové pomoci v zemích původu imigrantů, kde se májí účinkem. Kvalita života se zde nezlepšuje, takže stále existuje poptávka po ekonomické migraci. Z analýzy kvantitativního dotazníkového šetření lze potvrdit všechny tři stanovené prognózy na začátku práce, kdy veřejnost v České republice považuje řešení nelegální migrace ze strany Evropské unie za neúspěch, dále nelegální migrace z muslimských zemí představuje dle veřejnosti v České republice větší

bezpečnostní hrozbu, než z jiných zemí (než muslimských) a veřejnost v České republice se cítí ohrožena nelegální migrací do Evropské unie.

SEZNAM LITERATURY

ABDEL-SAMAD, H. *Islámský fašismus*. Praha: Knižní klub, 2016. 184 s. ISBN 978-80-242-5533-0.

ABDEL-SAMAD, H. *Účtování s Mohamedem*. Praha: Knižní klub, 2016. 208 s. ISBN 978-80-242-5271-1.

BADE, K. *Evropa v pohybu. Evropské migrace dvou staletí*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. ISBN 978-80-7106-559-5.

BALABÁN, M. a PERNICA, B. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Charles University in Prague: Karolinum Press, 2015, 312 s. ISBN 9788024631509.

BALDWIN, R. WYPLOSZ, Ch. *Ekonomie evropské integrace*. Praha: Grada Publishing, 2008. 584 s. ISBN 978-80-247-1807-1.

BLAŽEK, T. *Sekuritizace migrace: od jazyka práv k jazyku bezpečnostních hrozeb*. *Dny práva 2010*, 2010, 15 s.

BRUNA, E a PORADA, V. ed. *Fenomén bezpečnosti, bezpečnostní věda a výzkum a bezpečnostní aplikace: sborník vědeckých prací Fakulty právních a správních studií Vysoké školy finanční a správní, a.s., Praha*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Sciencepress. 856 s. ISBN isbn978-80-7408-165-1.

COLLIER, P. *Exodus. Jak migrace mění náš svět*. Praha: Libri, 2017. 260 s. ISBN 978-80-7277-557-6.

DRBOHLAV, D. (ed.). *Ukrajinská pracovní migrace v Česku. Migrace – remitence – (rozvoj)*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2015. 284 s. ISBN 978-80-246-2995-7.

HIRSI ALI, A. *Kacířka. Proč islám právě teď potřebuje reformaci*. Praha: Ikar, 2016. 242 s. ISBN 978-80-249-2792-3.

HIRSI ALI, A. *Z područí islámu. Otázka integrace muslimů do západní společnosti*. Praha: Ikar, 2016. 408 s. ISBN 978-80-249-3258-3.

HODAČ, J. KOTRBA, T. *Učebnice globalizace*. Brno: Barrister & Principal, 2011. 308 s. ISBN 978-80-87474-33-4.

HUNTINGTON, P. S. *Střet civilizací. Boj kultur a proměna světového řádu*. Praha: Rybka Publishers, 2001. 442 s. ISBN 978-80-861-8249-0.

KAMBOURI, T. *Policistka volá o pomoc. Problém s integrací nelze vyřešit na ulici*. Praha: Ikar, 2016. 208 s. ISBN 978-80-249-3081-7.

KELLER, J. *Evropské rozpory ve světle migrace*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2017. 227 s. ISBN 978-80-7419-249-4.

KUNEŠOVÁ, H. CIHELKOVÁ, E. a kol. *Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2006. 406 s. ISBN 978-80-7179-455-4.

KURAS, B. *Jak zabít civilizaci*. Praha: Nakladatelství Eminent, 2015. 248 s. ISBN 978-80-7281-500-5.

MACHOVÁ, Z. *Volební právo cizinců v komunálních volbách České republiky a jeho využití*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2013. 154 s. ISBN 978-80-246-2342-9.

MURRAY, D. *Podivná smrt Evropy. Imigrace, identita, islám*. Voznice: leda, 2018. 336 s. ISBN 978-80-7335-562-3.

SMEJKAL, V. a RAIS K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). 488 s. ISBN 978-80-247-4644-9.

STOJAR, R. a kol. *Vybrané trendy vývoje bezpečnostního prostředí a možné implikace pro ozbrojené síly (ČR)*. 2. (aktualizované) vydání. Brno: Univerzita obrany, 2017. ISBN 978-80-7231-407-2.

SARRAZIN, T. *Nepřátelské převzetí. Jak islám brání pokroku a ohrožuje společnost*. Voznice: Leda, 2019. 544 s. ISBN 978-80-7335-601-9.

SARRAZIN, T. *Německo páchá sebevraždu. Jak dáváme svou zemi všanc*. Praha: Academia, 2011. 432 s. ISBN 978-80-200-2018-5.

SARTORI, G. *Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci. Esej o multietnické společnosti*. Praha: Dokořán, 2011. 136 s. ISBN 978-80-7363-380-6.

Elektronické zdroje

ABDEL-KARIM, A. Determinants of illegal migration from North Africa to Southern Europe. *Migration Letters* [online]. 2016, vol. 13, no. 3, s. 455-467. ISSN 17418984.

AHMED, I. Migration and security: in search of reconciliation. *Migration Letters* [online]. 2017, vol. 14, no. 3, s. 371-383. ISSN 17418984.

ALTMANOVÁ, H. IMIGRAČNÍ KRIZE JAKO RIZIKO PRO BEZPEČNOST V EVROPĚ? IMMIGRATION CRISIS AS SECURITY THREAT IN EUROPE?. *Bezpečnostní prostředí a bezpečnostní politika*. 2019, vol. 1/2019. Dostupné z WWW: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/40/338.pdf>. Citováno dne 12.03.2021.

BEČKA, Jan. MIGRAČNÍ „KRIZE“ ROKU 2015: HLAVNÍ DŮSLEDKY V OBLASTI OBRANY A BEZPEČNOSTI A „LESSONS LEARNED“ PRO ČESKOU REPUBLIKU. *Ips.fsv.cuni.cz* [online]. 2018 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: https://ips.fsv.cuni.cz/IPSFSV-521-version1-pp_ips_becka_eta_tacr.pdf

CIA. *The World Factbook. Population*. (online) Central Intelligence Agency. 2020. Dostupné z WWW: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/335rank.html>. Citováno dne 09. 02. 2021.

ČTK. *Do EU loni nelegálně přišlo 150 tisíc lidí. Migrační krize pominula*. (online) Euractiv. 20. 02. 2019. Dostupné z WWW: <https://euractiv.cz/section/vnitro-a-spravedlnost/news/do-eu-loni-nelegalne-prislo-150-tisic-lidi-migracni-krize-pominula/>. Citováno dne 11. 02. 2021.

DÜNNWALD, S. On Migration and Security: Europe managing migration from Sub-Saharan Africa. *Cadernos De Estudos Africanos* [online]. 2011, no. 22, s. 103-n/a. ISSN 16453794.

Estevens J. Migration crisis in the EU: developing a framework for analysis of national security and defence strategies. *Comparative Migration Studies* [online]. 2018, vol. 6, no. 1.

EUROSTAT. *Statistika migrace a migrující populace*. (online) Eurostat. 23. 08. 2019. Dostupné z WWW: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics->

explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics/cs#Migra.C4.8
Dn.C3.AD_toky:_v_roce_2017_se_ze_t.C5.99et.C3.ADch_zem.C3.AD_do_EU_p.C5.9
9ist.C4.9Bhovalo_2.2C4_milionu_osob. Citováno dne 05. 02. 2021.

EVROPSKÉ hodnoty. *Studie: Extremistické postoje jsou mezi muslimy v Evropě široce rozšířené. Jsou proto náchylnější k radikalizaci.* (online) Evropské hodnoty, 26. 05. 2016. Dostupné z WWW: http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2016/05/TZ_studie_extremismus.pdf. Citováno dne 05. 02. 2021.

FRONTEX. *Frontex.* (online) Frontex. 2020. Dostupné z WWW: <https://frontex.europa.eu/cs/o-nas/co-je-to-frontex-/>. Citováno dne 19. 02. 2021.

KERN, Soeren. *Kolik je muslimů v Evropě? Průzkum Pew skutečné počty podceňuje.* (online) Gatestone Institute. 23. 12. 2017. Dostupné z WWW: <https://cs.gatestoneinstitute.org/11595/kolik-muslimu-evrope>. Citováno dne 19. 02. 2021.

KOSTLÁN, D., et al. Kritický pohled na bezpečnostní diskurs migrace. *Sociológia-Slovak Sociological Review*, 2014, 46.4: 393-411.

KOMÍNKOVÁ, Magda. *Jak se vyvíjela azylová politika EU před migrační krizí.* (online) Praha: Vláda České republiky, 03. 05. 2016. Dostupné z WWW: <https://www.euroskop.cz/9047/27321/clanek/jak-se-vyvijela-azylova-politika-eu-pred-migracni-krizi/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

KOMÍNKOVÁ, Magda. *Jak reformovat společný evropský azylový systém.* (online) Praha: Vláda České republiky, 03. 05. 2016. Dostupné z WWW: <https://www.euroskop.cz/9047/27322/clanek/jak-reformovat-spolecny-evropsky-azylovy-system/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

LUCA, G. FREEDOM VS. SECURITY IN EUROPE: THE PHENOMENON OF ILLEGAL MIGRATION. *Research and Science Today* [online]. 2016, s. 36-40. ISSN 22474455.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Bezpečnostní aspekty migrace. www.mvcr.cz [online]. 2016 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. ZPRÁVA O SITUACI V OBLASTI MIGRACE A INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY 2019. *Www.mvcr.cz* [online]. [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2019.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2019. *Www.mvcr.cz* [online]. 2020 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-vbavp-2019-verze-2-5-prijate-rev-vvb-1.aspx>

MLEZIVOVÁ, Iveta a Lenka SVOBODOVÁ. Nelegální migrace a některé její souvislosti. *Www.bozpinfo.cz* [online]. [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/josra/nelegalni-migrace-nektere-jeji-souvislosti>

MRÁZ, S. NIEKTORÉ PROBLÉMY MIGRAČNEJ POLITIKY V EURÓPSKEJ ÚNII. *Medzinárodné Vzťahy* [online]. 2019, vol. 17, no. 2, s. 146-157. ISSN 13361562.

NOVINKY. cz. *Německo potvrzuje rekordní počet cizinců.* (online) *Novinky.cz*. 05. 02. 2020. Dostupné z WWW: <https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/nemecko-potvrzuje-rekordni-pocet-cizincu-40312337>. Citováno dne 09. 02. 2021.

NOVOTNÁ, M. Česká republika v době uprchlické krize: spoluhráč, nebo solitér?. *Politologická Revue* [online]. 2017, vol. 23, no. 2, s. 5-29. ISSN 12110353.

NOŽINA, M. Mezinárodní organizovaný zločin a bezpečnost občanů ČR. *The Science for Population protection. Zvláštní vydání (Special Issue)*, 2012, 1-11.

PRC. *Europe's Unauthorized Immigrant Population Peaks in 2016, Then Levels Off.* (online) Pew Research Center. 13. 11. 2019. Dostupné z WWW: <https://www.pewresearch.org/global/2019/11/13/europes-unauthorized-immigrant-population-peaks-in-2016-then-levels-off/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

PRC. *Europe's Growing Muslim Population.* (online) Pew Research Center. 29. 09. 2017. Dostupné z WWW: <http://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>. Citováno dne 05. 02. 2021.

SARCINSCHI, A., PhD. REFUGEE AND ILLEGAL MIGRATION CRISIS IN EUROPE: TRENDS IN FIRST HALF OF 2019. *Strategic Impact* [online]. 2019, no. 70, s. 83-95. ISSN 18415784.

STULÍK, O., KRČÁL, P. Surfování na migrační vlně v době populismu: Sekuritizace migrace ze strany poslanců Parlamentu České republiky. *Acta Politologica*, 2019, 11.2: 1-17.

TAMCHYNOVÁ, K. Securitizing Migration, Europeanizing Czechs?. *Central European Journal of International & Security Studies* [online]. 2017, vol. 11, no. 4. ISSN 1802548X.

UNITED Nations. *World Population Prospects. 2017 Revision* (online) <https://www.un.org/development/desa/publications/world-population-prospects-the-2017-revision.html/> Citováno dne 18.01.2021.

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 - Nelegální migrace z muslimských zemí do Evropské unie dle Vás:	46
Graf č. 2 - Pokud jste v první otázce označil/a určitě představuje bezpečnostní hrozbu, tak z důvodu, že (můžete označit maximálně 3 možnosti):	47
Graf č. 3 - Pokud jste v první otázce označil/a určitě nepředstavuje bezpečnostní hrozbu, tak z důvodu, že (můžete označit maximálně 3 možnosti):	48
Graf č. 4 - Nelegální migrace do Evropské unie z jiných zemí (než muslimských) dle Vás:.....	49
Graf č. 5 - Evropská unie v řešení nelegální migrace dle Vás:.....	50
Graf č. 6 - Nelegální migrant z muslimských zemí se může na území Evropské unie: ..	51
Graf č. 7 - Nelegální migrant z muslimských zemí může na území Evropské unie povolení k pobytu:.....	52
Graf č. 8 - Nelegální migrací do Evropské unie se:	53
Graf č. 9 - V zemích, kde bylo přijato větší množství nelegálních migrantů, se dle Vás:	54
Graf č. 10 - Máte s nelegální migrací do Evropské unie osobní zkušenost:.....	55
Graf č. 11 - Pokud ano, tak je:	56
Graf č. 12 - Jaká je Váš věk?	57
Graf č. 13 - Jaké je Vaše pohlaví?	58
Graf č. 14 - Jaké Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	58

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1

Dotazník

Nelegální migrace z muslimských zemí do Evropské unie dle Vás:

Určitě představuje bezpečnostní hrozbu

Spíše představuje bezpečnostní hrozbu

Spíše nepředstavuje bezpečnostní hrozbu

Určitě nepředstavuje bezpečnostní hrozbu

Pokud jste v první otázce označil/a určitě představuje či spíše představuje bezpečnostní hrozbu, tak z důvodu, že (můžete označit maximálně 3 možnosti):

Může jít o členy teroristických organizací, radikální členy

Zvýší se kriminalita

Vzniknou sociální problémy (nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách)

Nemohou se nikdy integrovat

Nerespektují kulturní a náboženské zvyklosti

Tyto možnosti jsem neoznačil/a

Pokud jste v první otázce označil/a nepředstavuje či spíše nepředstavuje bezpečnostní hrozbu, tak z důvodu, že (můžete označit maximálně 3 možnosti):

Nelze kategorizovat, je nutné individuální posouzení

Potřebují pomoc

Mohou se snadno integrovat

Musíme pomáhat, máme k tomu zdroje

Jde o kulturní obohacení

Příležitost pro ekonomický rozvoj

Tyto možnosti jsem neoznačil/a

Nelegální migrace do Evropské unie z jiných zemí (než muslimských) dle Vás:

Určitě představuje bezpečnostní hrozbu

Spíše představuje bezpečnostní hrozbu

Spíše nepředstavuje bezpečnostní hrozbu

Určitě nepředstavuje bezpečnostní hrozbu

Evropská unie v řešení nelegální migrace dle Vás:

Určitě uspěla

Spíše uspěla

Neutrální stanovisko

Spíše selhala

Určitě selhala

Nelegální migrant z muslimských zemí se může na území Evropské unie:

Určitě dostat snadno

Spíše se dostat snadno

Neutrální stanovisko, nevím

Spíše se dostat hůře

Určitě se dostat hůře

Nelegální migrant z muslimských zemí může na území Evropské unie povolený k pobytu:

Určitě získat snadno

Spíše získat snadno

Neutrální stanovisko, nevím

Spíše získat složitě

Určitě získat složitě

Nelegální migrací do Evropské unie se:

Určitě cítím ohrožen/a

Spíše cítím ohrožen/a

Neutrálně

Spíše necítím ohrožen/a

Určitě necítím ohrožen/a

V zemích, kde bylo přijato větší množství nelegálních migrantů, se dle Vás:

Určitě zhoršila bezpečnostní situace

Spíše zhoršila bezpečnostní situace

Neutrální stanovisko

Spíše nezhoršila bezpečnostní situace

Určitě nezhoršila bezpečnostní situace

Máte s nelegální migrací do Evropské unie osobní zkušenost:

Ano

Ne

Pokud ano, tak je:

Určitě pozitivní

Spíše pozitivní

Neutrální

Spíše negativní

Určitě negativní

Jaký je Váš věk?

Méně než 18 let

18 až 26 let

27 až 44 let

45 až 60 let

Nad 60 let

Jaké je Vaše pohlaví?

Žena

Muž

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Základní

Středoškolské s výučním listem

Středoškolské s maturitou

Vysokoškolské

Příloha č. 2

Otázky řízeného rozhovoru:

- 1) Jak hodnotíte výsledky Evropské unie při řešení migrační krize/nelegální migrace?
- 2) Jaké jsou podle Vás hlavní příčiny nelegální migrace do Evropské unie?
- 3) Co podle Vás pomůže k omezení nelegální migrace do Evropské unie?
- 4) Máte osobní zkušenost s nelegální migrací? Pokud ano, tak jakou?
- 5) Jak hodnotíte postoje části veřejnosti, která si spojuje nelegální migraci s bezpečnostním rizikem, s hrozbou vyšší kriminality či terorismu?
- 6) Sledujete problematiku nelegální migrace do Evropské unie a jejich důsledků aktivně (například v médiích, prostřednictvím účasti na přednáškách, v diskusních fórech na internetu atd.)?
- 7) Ohrožuje Vás nebo Vaše blízké nelegální migrace? Pokud neohrožuje, tak proč? Pokud ohrožuje, tak proč?
- 8) Jaký je Váš názor na povinné kvóty (povinné přerozdělování uprchlíků mezi členskými zeměmi EU)? Pokud pozitivní, tak proč? Pokud negativní, tak proč?
- 9) Lze podle Vás spojovat problematiku nelegální migrace s vystoupením České republiky z Evropské unie (například raději vystoupit, než přijímání uprchlíků, nemít zabezpečenou státní hranici proti uprchlíkům apod.)?
- 10) Jak pomáhá Frontex k řešení nelegální migrace?